

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU RIMAC AUTOMOBILI D.O.O.

Perić, Jure

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split / Sveučilište u Splitu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:228:383588>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-05**

Repository / Repozitorij:

[Repository of University Department of Professional Studies](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE

Specijalistički stručni studij Računovodstvo i financije

JURE PERIĆ

ZAVRŠNI RAD

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA
PRIMJERU RIMAC AUTOMOBILI D.O.O**

Split, srpanj 2022.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA STRUČNE STUDIJE

Specijalistički stručni studij Računovodstvo i financije

Predmet: Financijska analiza

ZAVRŠNI RAD

Kandidat: Jure Perić

Naslov rada: Analiza financijskih izvještaja na primjeru
Rimac Automobili d.o.o.

Mentor: Petra Jakaša, predavač

Split, srpanj 2022.

Sadržaj

SAŽETAK – ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU RIMAC AUTOMOBILI D.O.O.....	4
SUMMARY - ANALYSIS OF FINANCIAL STATEMENTS ON THE EXAMPLE OF RIMAC AUTOMOBILI D.O.O.....	4
1. UVOD	6
2. VRSTE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	7
2.1 Izvještaj o financijskom položaju (bilanca).....	7
2.2 Račun dobiti i gubitka – izvještaj o uspješnosti poslovanja	8
2.3 Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	9
2.4 Izvještaj o novčanim tokovima	10
2.5 Izvještaj o promjenama kapitala.....	10
2.6 Bilješke uz financijske izvještaje	10
3. CILJEVI I KORISNICI FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	12
3.1 Ciljevi financijskih izvještaja	12
3.2 Korisnici financijskih izvještaja	13
4. HORIZONTALNA, VERTIKALNA ANALIZA I FINANCIJSKI POKAZATELJI	14
4.1 Horizontalna analiza	14
4.2 Vertikalna analiza.....	15
4.3 Financijski pokazatelji	16
4.3.1 Pokazatelji likvidnosti	16
4.3.2 Pokazatelji zaduženosti	17
4.3.3 Pokazatelji aktivnosti	18
4.3.4 Pokazatelji ekonomičnosti	19
4.3.5 Pokazatelji profitabilnosti.....	20
4.3.6 Pokazatelji investiranja.....	21
5. RIMAC AUTOMOBILI D.O.O	22
5.1 Poslovanje, klasifikacija i struktura poduzeća	22
6. KOMPARATIVNA I STRUKTURNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA RIMAC AUTOMOBILI D.O.O.....	26
6.1 Horizontalna i vertikalna analiza aktive i pasive	26
6.2 Horizontalna i vertikalna analiza računa dobiti i gubitka	33
7. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA RIMAC AUTOMOBILI D.O.O. PUTEM FINANCIJSKIH POKAZATELJA.....	36
7.1 Pokazatelji likvidnosti	36
7.2 Pokazatelji aktivnosti	37

7.3 Pokazatelji zaduženosti	39
7.4 Pokazatelji ekonomičnosti	41
7.5 Pokazatelji profitabilnosti.....	42
7.6 Pokazatelji investiranja.....	45
8. ZAKLJUČAK.....	46
POPIS LITERATURE.....	47
POPIS SLIKA.....	47
POPIS GRAFIKONA	48
POPIS TABLICA.....	48
PRILOZI.....	49

SAŽETAK – ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU RIMAC AUTOMOBILI D.O.O.

Rad se bavi **analizom financijskih izvještaja** društva Rimac Automobili d.o.o. . Analizirani su financijski izvještaji za razdoblje 2019. i 2020. godine. Za analizu predmetnih izvještaja korištene su tehnike analize, koje su obuhvatile **horizontalnu i vertikalnu analizu** financijskih izvještaja, te **analizu pokazatelja**. Horizontalnom i vertikalnom analizom je pomoću podataka iz godišnjeg izvješća poduzeća pojašnjeno kretanje značajnih stavki bilance i računa dobiti i gubitka. Temeljem pokazatelja **likvidnosti** zaključeno je da je bilanca ročno usklađena, te da poduzeće ima dovoljno kratkotrajne imovine za podmirenje kratkotrajnih obveza. S obzirom da poduzeće obavlja proizvodnu djelatnost, kroz pokazatelje **aktivnosti** uočeno je kako poduzeće ima zadovoljavajuću naplatu potraživanja, obrtaji imovine su nešto slabiji iz razloga što je poduzeće još uvijek u fazi razvoja stoga su i dani vezivanja zaliha nešto viši. Struktura **zaduženosti** je u redu, poduzeće koristi više vlastitih izvora nego tuđih za financiranje, te su adekvatno ročno strukturirani. no zaduženost je visoka s obzirom na trenutnu razinu profitabilnosti zbog toga što je još uvijek u fazi razvoja. **Profitabilnost** je uspoređena sa tri konkurenta, te je uočeno kako je profitabilnost lošija od promatranih konkurenata. Međutim, treba naglasiti da se radi o specifičnoj djelatnosti, te se razvojne faze novih proizvoda uvelike razlikuju među poduzećima, a profitabilnost oscilira u zavisnosti od razvojne faze.

Ključne riječi: analiza financijskih izvještaja, horizontalna i vertikalna analiza, analiza pokazatelja, likvidnost, aktivnost, zaduženost, profitabilnost

SUMMARY - ANALYSIS OF FINANCIAL STATEMENTS ON THE EXAMPLE OF RIMAC AUTOMOBILI D.O.O.

The paper deals with the **analysis of the financial statements** of Rimac Automobili d.o.o. . The financial statements for the period 2019 and 2020 were analyzed. For the analysis of the subject reports, analysis techniques were used, which included **horizontal and vertical analysis** of financial statements, and **analysis of indicators**. Horizontal and vertical analysis used the data from the company's annual report to clarify the movement of significant balance sheet and income statement. Based on the **liquidity** indicators, it was concluded that the balance sheet was adjusted in maturity, and that the company has sufficient short-term assets to settle short-term liabilities. Since the company performs production activities, the **activity** indicators show that the company has a satisfactory collection of receivables, asset turnover is slightly

lower due to the fact that the company is still in the development phase, so the days of stocking are slightly higher. The structure of **indebtedness** is fine, the company uses more own sources than others for financing, and they are adequately matured. but indebtedness is high given the current level of profitability because it is still under development. **Profitability** was compared with three competitors, and it was noticed that profitability is worse than the observed competitors. However, it should be emphasized that this is a specific activity, and the development phases of new products vary greatly between companies, and profitability fluctuates depending on the development phase.

Keywords: analysis of the financial statements, horizontal and vertical analysis, analysis of indicators, liquidity, activity, indebtedness, profitability

1. UVOD

Financijska analiza polazi od samog računovodstva, njegovih standarda i sustava te financijskih izvještaja. Što se tiče financijskih izvještaja, oni daju podatke o financijskom stanju i prometu neke kompanije ili općenito poslovanja. Temeljni financijski izvještaji dijele se na: izvještaj o financijskom položaju (bilanca), račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje. Svaka firma ne mora objaviti istu količinu izvještaja niti sve izvještaje, to ovisi o veličini poslovanja i to je onda popraćeno zakonom što je potrebno objaviti. Korisnici tih izvještaja su ljudi ili poduzeća koji iz toga mogu izvući neke korisne podatke za svoje poslovanje npr. ulagači, dobavljači, kupci, država, kreditne institucije Kroz njih se vidi isplaćuju li poduzeća dobit, ima li smisla po tim podacima onda ulagati u to poduzeće i očekivati dividendu. Mogu vidjeti kolika im je imovina, stanje zaduženosti i likvidnosti, iz tih podataka donositi poslovne odluke koje će na njih utjecati. Kreditorima je bitna kreditna sposobnost poduzeća, ima li poduzeće kratkoročnih ili dugoročnih kredita, kakva im je sposobnost otplate tih kredita, koliki su im dani naplate i drugo.

Cilj financijskih izvještaja prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja su:

1. pružiti informacije o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja, i promjenama financijskog položaja subjekta, što je korisno širokom krugu korisnika u donošenju ekonomskih odluka,
2. Financijski izvještaji sastavljeni za tu svrhu udovoljavaju uobičajenim potrebama većine korisnika. Međutim, financijski izvještaji ne pružaju sve informacije koje bi korisnici trebali pri donošenju ekonomskih odluka, budući da oni daju sliku financijskih učinaka prošlih događaja i ne pružaju nefinancijske informacije.
3. Financijski izvještaji također pokazuju rezultate upravljanja ili odgovornosti menadžmenta za povjerene im resurse. Oni korisnici koji žele ocijeniti rukovođenje menadžmenta ili njegovu odgovornost čine to radi donošenja ekonomskih odluka, npr. da li zadržati ili prodati ulaganje u subjekt ili treba ponovo imenovati ili zamijeniti menadžment. ¹

¹ Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine broj 140/06., 130/08., i 137/08.

2. VRSTE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Temeljne financijske izvještaje čine: izvještaj o financijskom položaju (bilanca), račun dobiti i gubitka, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala (glavnice) te bilješke uz financijske izvještaje. Takvi izvještaji pružaju transparentnost. Jedna vrsta izvještaja je statička, tj. prikazuju određene podatke u točno određeno vrijeme, dok drugi imaju malo drugačiji prikaz, prikazuju ekonomske promjene u određenom vremenskom razdoblju, stoga su dinamičnijeg karaktera.² Bitno je naglasiti kako su svi financijski izvještaji na neki način povezani, te se mogu podaci iščitavati jedni uz druge (npr. povezanost RDG-a i bilance). Potrebno je poznavati sve vrste izvještaja, na taj način se lakše iščitavaju podaci iz njih, jer se ne iščitavaju svi na isti način.

2.1 Izvještaj o financijskom položaju (bilanca)

Bilanca pokazuje stanje na određeni dan. Obuhvaća imovinu i izvore imovine koji se gledaju kao obveze i kapital, isto na određeni dan, najčešće na kraju godine. Najjednostavnije, bilanca se dijeli na aktivu i pasivu. Aktiva pokazuje imovinu društva, dugoročna i kratkoročna imovina. Bilanca je raspoređena po rastućoj likvidnosti na način da je najmanje likvidna dugotrajna imovina, a najlikvidniji je novac. Dugotrajnu imovinu čine nematerijalna imovina, materijalna imovina, financijska imovina i potraživanja. Kratkotrajnu imovinu čine zalihe, potraživanja, kratkotrajna financijska imovina te novac u banci i blagajni. Pasiva prikazuje izvore financiranja i obveze. Izvori imovine mogu biti vlastiti ili tuđi. Vlastita imovina je kapital, dok su tuđi izvor obveze koje se dijele na kratkoročne i dugoročne. Kao i u aktivu, i u pasivi se temeljne značajke dalje raščlanjuju po podskupinama. Najznačajnije obilježje bilance je ravnoteža koja uvijek mora postojati tj. da je aktiva jednaka pasivi. Bitno je poznavati osnovnu djelatnost poduzeća i znati povezivati stavke jednu s drugom. Na taj način je lakše iščitavati podatke iskazane u bilanci, jer onaj tko naoko gleda sve te podatke nabacane u tablici teško će doći do nekog logičkog zaključka što svi ti podaci znače.³ Podrazumijeva se da se za ocjenu financijskog položaja u bilanci prikazuju samo oni oblici imovine koji su u vlasništvu poduzeća, odnosno pod njegovom kontrolom. Imovina se prikazuje na način da je u vlasništvu poduzeća, ima mjerljivu vrijednost i da se od resursa može očekivati buduća ekonomska korist. Potrebno je naglasiti da imovina u bilanci nije prikazana po tržišnim vrijednostima, već se inicijalno, tj.

² Tintor, Ž. (2020) Analiza financijskih izvještaja u funkciji donošenja kvalitetnijih upravljačkih odluka, *Obrazovanje za poduzetništvo - E4E : znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo* , Vol. 10 No. 1, str. 86 <https://hrcak.srce.hr/239703> [03.01.2022.]

³ Ibidem, str.86-87

prilikom nabave bilježi po trošku nabave. Naknadno prilikom sastavljanja bilance imovinu je, sukladno računovodstvenim standardima, potrebno iskazati po tzv. fer vrijednosti. Imovina se sistematizira i prema funkciji koju obavlja u poslovnom procesu, odnosno vremenu očekivane transformacije u novčani oblik.⁴ Financijska imovina u osnovi predstavlja plasmane novca na rok kraći od jedne godine. Plasman novca kao kratkotrajna financijska imovina najčešće se ostvaruje davanjem kredita drugim poduzećima te kupnjom kratkoročnih vrijednosnih papira. Potraživanja za koje se očekuje da će biti naplaćena u kraćem roku obično su potraživanja od kupaca za prodane proizvode ili izvršene usluge, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od državnih organa za određene premije, kompenzacije,... . Uvažavajući kriterije za razvrstavanje ukupne imovine poduzeća na kratkotrajnu i dugotrajnu, pojavljuje se i imovina koju nije moguće striktno uvrstiti ni u jedan od tih oblika. Takav je slučaj s pozicijom plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda.⁵ Za potrebe što realnijeg sagledavanja financijskog položaja, odnosno za potrebe poslovnog odlučivanja, izvore imovine klasificiramo prema određenim kriterijima. Ovisno o tome tko je uložio imovinu u poduzeće, da li sam vlasnik ili neki drugi privredni subjekt, izvore imovine dijelimo prema vlasništvu na: vlastite izvore (kapital ili glavnica), i tuđe izvore (obveze). Prema roku dospijeca razlikujemo: kratkoročne izvore (obveze), dugoročne izvore (obveze) i trajne izvore (kapital ili glavnica).⁶

2.2 Račun dobiti i gubitka – izvještaj o uspješnosti poslovanja

Račun dobiti i gubitka prikazuje prihode i rashode, dobit ili gubitak kao rezultat poslovanja tijekom nekog razdoblja ili godine dana. Najčešći prikaz računa dobiti i gubitka je da se usporede poslovni i financijski prihodi sa poslovnim i financijskim rashodima, kada se oduzmu dobiva se rezultat dobitak ili gubitak prije poreza. Potom se oduzima porez na dobit nakon čega dolazi dobitak ili gubitak nakon poreza. klasifikacija prihoda i rashoda dodatno je analitički razrađena u podskupine i vrste prihoda i rashoda. Bitna karakteristika računa dobiti i gubitka jest da se u njemu prikazani rashodi klasificirani po prirodnim vrstama troškova, što predstavlja ograničavajući faktor za dio financijskih analiza i interpretaciju njihova rezultata. Širi model računa dobiti i gubitka obuhvaća još i prihode i rashode od udjela u dobiti i gubitku od društava s povezanim sudjelujućim interesom odnosno od zajedničkih pothvata.⁷ Za dioničare i

⁴ Žager, K., Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008) Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str 54-55

⁵ Ibidem, str 56-57

⁶ Ibidem, str. 59.

⁷Tintor, Ž. (2020) Analiza financijskih izvještaja u funkciji donošenja kvalitetnijih upravljačkih odluka, Obrazovanje za poduzetništvo - E4E : znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo , Vol. 10 No. 1, str. 86 <https://hrcak.srce.hr/239703> [03.01.2022.]

investitore koriste se godišnji račun dobiti i gubitka, dok se za upravu koriste privremeni, iz razloga što uprava kontrolira i nadzire poslovanje kroz cijelu godinu. Račun dobiti i gubitka koristan je krajnjim korisnicima jer daje informacije o profitabilnosti i poslovnim aktivnostima. Račun dobiti i gubitka mogu koristiti vanjski i unutarnji korisnici. Unutarnjim korisnicima (nadzorni uprava, uprava) račun dobiti i gubitka služi da bi analizirali poslovanje, te da im posluže da lakše donesu neku poslovnu odluku. Kako vanjski korisnici nemaju uvid u podatke o nekom poslovanju, već samo informacije koje su javno objavljene, takvi korisnici istražuju da li im se isplati ulagati u to društvo, te postoji li mogućnost profitabilnosti. Prihode dijelimo na redovne i izvanredne. U redovne prihode spadaju poslovni i financijski prihodi. Redovni prihodi ostvaruju se prodajom proizvoda, odnosno njihovom realizacijom na tržištu. To su u biti poslovni prihodi koji se najčešće pojavljuju, gotovo svakodnevno, i u strukturi prihoda čine najznačajniji dio. Financijski prihodi rezultat su ulaganja viška slobodno raspoloživih novčanih sredstava. Najčešći izvanredni prihodi javljaju se prilikom prodaje dugotrajne imovine, prodaje sirovina, inventurnih viškova, otpisa obveza i sl.⁸ Rashode se također dijele na redovne (poslovni i financijski) i izvanredne. Poslovni rashodi nastaju kao posljedica obavljanja glavne djelatnosti poduzeća. Financijski rashodi nastaju uglavnom kao posljedica korištenja tuđih novčanih sredstava. Kao rashodi najčešće se pojavljuju kamate koje poduzeće mora dati kao naknadu za korištena tuđa sredstva, negativne tečajne razlike, korekcije vrijednosti financijskih plasmana i tome slično. Najčešći izvanredni rashodi vezani su uz razne oblike otuđenja imovine, kazne, štete, korekcije rashoda iz prethodnih godina itd.⁹

2.3 Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Poduzetnici koji su obveznici primjene Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja u sklopu sastavljanja svojih financijskih izvještaja nisu dužni sastavljati izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Ovaj izvještaj je nešto širi prikaz neto dobiti. Sveobuhvatna dobit nalazi se u bilanci, no zadnjih godina mogu se pojedine stavke navoditi zajedno s izvještajem o uspješnosti poslovanja (RDG) ili kao zasebno izvješće. Izvještaj pokazuje prihode, rashode i financijski rezultat. Nerealizirani dobiti i gubici, koji su dio ostale sveobuhvatne dobiti, mogu se pronaći kao dopuna izvještaja o uspješnosti poslovanja (RDG).¹⁰

⁸ Žager, K., Vašiček, V., Žager, L. (2001.) Računovodstvo za neračunovođe: S osnovama računovodstva, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 51-52

⁹ Ibidem str. 53

¹⁰ Zakon o računovodstvu, Narodne novine broj 78/15., 134/15., 120/16., 116/18., 42/20. i 47/20.

2.4 Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima prikazuje priljev i odljev novca u nekom razdoblju. Podaci u izvještaju o novčanim tokovima dobivaju se iz računa dobiti i gubitka i iz bilance. Slično kao i kod računa dobiti i gubitka izvještaj o novčanim tokovima ima zadatak prikazati promjene u financijskom razdoblju nekog poslovanja u određenoj godini. Problem se pojavi kada neko poduzeće ostvaruje prihode i dobit, što nije popraćeno tekućom likvidnosti. Ili poduzeće ostvaruje gubitak, a pošto naplaćuje potraživanja ostvaruje pozitivan novčani tok. Novčani tokovi se dijele na tokove poslovnih aktivnosti, financijskih aktivnosti i investicijskih aktivnosti. Izvještaj o novčanim tokovima radi se usporedbom početnih i konačnih stanja u bilanci. Također se može izrađivati direktnom ili indirektnom metodom. U direktnoj metodi prikazuju se bruto novčani primitci i izdatci za sve aktivnosti. Indirektnom metodom ide se od neto financijskog rezultata, taj se rezultat korigira za amortizaciju i promjene nenovčanih bilančnih stavki. U većini slučajeva mogu se koristiti direktna i indirektna metoda, dok se ponekad u analizama može jedino koristiti indirektna metoda.¹¹

2.5 Izvještaj o promjenama kapitala

Prikazuje promjene na vlasničkom kapitalu. Te promjene su najčešće nastale odlukama menadžera, tim odlukama utječe na vlasnički kapital. Rezultat poslovanja koji je iskazan kroz račun dobiti i gubitak ima najveći utjecaj na promjene. Također i neke druge odluke kao što su dokapitalizacija, kapitalne rezerve itd. imaju utjecaja. Izvještaj o promjenama kapitala ne daje mnogo informacija, samo neke informacije o financijskom stanju, njegova najbitnija je uloga da se lakše razumiju kretanja kroz bilancu. Jedna od većih promjena u kapitalu dolazi iz zadržane dobiti.

2.6 Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje objašnjavaju dodatno neke pozicije, strukture te vrijednosti. Najosnovnije, ovaj izvještaj daje informacije koje nisu prikazane u osnovnim financijskim izvještajima. Prikazuje informacije o poduzetniku, objašnjava metode i računovodstvene politike koje su se koristile u kreiranju tih izvještaja. Sastavljanje bilješki samo dodatno daje na

¹¹ Tintor, Ž. (2020) Analiza financijskih izvještaja u funkciji donošenja kvalitetnijih upravljačkih odluka, *Obrazovanje za poduzetništvo - E4E : znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo*, Vol. 10 No. 1, str. 86 <https://hrcak.srce.hr/239703> [03.01.2022.]

kvaliteti informacija koje se tumače kroz računovodstvo i financijske izvještaje. Prikazuju se određena odstupanja koja nisu bila dio planova.¹²

¹² Ibidem, str. 88.

3. CILJEVI I KORISNICI FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

3.1 Ciljevi financijskih izvještaja

Ciljevi financijskog izvještavanja moraju zadovoljiti informacijske potrebe korisnika financijskih izvještaja, tj. ponajprije donosioca odluka.¹³ Postoje tri temeljna cilja financijskog izvještavanja:

1. Financijsko izvještavanje mora osigurati upotrebljive informacije sadašnjim i potencijalnim kreditorima i investitorima te ostalim korisnicima za donošenje racionalnih odluka o investiranju, kreditiranju i slično. Informacija mora biti razumljiva svim korisnicima.
2. Financijsko izvještavanje mora osigurati informacije koje će pomoći sadašnjim i potencijalnim investitorima i kreditorima i ostalim korisnicima u procjenjivanju iznosa, vremena i neizvjesnosti budućih primitaka od dividendi, kamata, prodaje i sl. Dakle, moraju se osigurati informacije o novčanim tokovima.
3. Financijsko izvještavanje mora osigurati informacije o ekonomskim resursima poduzeća, funkciji tih resursa i načinu upotrebe, efektima transakcija i promjeni resursa, o potrebama za dodatnim resursima i sl.¹⁴

Temeljni ciljevi financijskog izvještavanja mogu se raščlaniti na čitav niz različitih podciljeva. Međutim, uvijek se u pozadini svih tih ciljeva nalaze neki od financijskih izvještaja. Ostvarivanje cilja u smislu osiguranja informacija o ekonomski resursima ostvaruje se putem bilance. Putem izvještaja o dobiti, tj. računu dobiti i gubitka, osiguravaju se informacije o financijskom rezultatu. Za osiguranje informacija o izvorima i korištenju novčanih sredstava potreban je izvještaj o novčanim tokovima.¹⁵ Valja naglasiti da se nijedan cilj ne može ostvariti razmatranjem samo jednog financijskog izvještaja, već je financijske izvještaje potrebno razmatrati kao dijelove jedinstvene cjeline. Bez utvrđene objektivnosti i realnosti financijskih izvještaja ne može se, u pravom smislu te riječi, govoriti o ostvarenju ciljeva financijskog izvještavanja.¹⁶

¹³ Gulin, D., Tušek, B., Žager, L. (2004.) Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 153.

¹⁴ Ibidem str.154.

¹⁵ Ibidem str.154.

¹⁶ Ibidem str.155.

3.2 Korisnici financijskih izvještaja

Najznačajniji su korisnici financijskih izvještaja, prije svega, investitori i kreditori, bilo da se radi o sadašnjim ili potencijalnim investitorima i kreditorima, te menadžment poduzeća. Međutim može se govoriti o čitavom nizu korisnika, koji se najčešće dijele u dvije skupine: eksterni i interni korisnici. Vlasnici poduzeća i ostali potencijalni investitori zainteresirani su, ponajprije, za informacije koje govore o rentabilnosti (stopi povrata) ulaganja koja je povezana s rizikom ulaganja. Osim toga, potencijalne kreditore i investitore zanimaju i informacije o bonitetu poduzeća.¹⁷ Primjerice, kratkoročne kreditore, u prvom će redu zanimati likvidnost poduzeća i procjena novčanih tokova u kratkom roku. Za financijske izvještaje poduzeća zanima se i cjelokupno društvo, tj. javnost, posebice ako je riječ o javnim poduzećima. Menadžment poduzeća, kao najznačajniji interni korisnik financijskih izvještaja odgovara, za sve ono što je zapisano u financijskim izvještajima i zainteresiran je za sve kategorije informacija iz financijskih izvještaja. Korisnici financijskih izvještaja mogu biti i zaposleni radnici u poduzeću. Njih zanimaju prije svega informacije o visini plaća i sigurnosti zaposlenja. Bitno je sve zaposlene uključiti u sve procese koji se odvijaju u poslovanju poduzeća i povezano s tim potrebno je decentralizirati informacije, autoritet i strategijsko planiranje.¹⁸ Osim toga, ne postoji nikakva prepreka da zaposleni radnici kupuju dionice poduzeća u kome rade i na taj način postaju vlasnici dijela poduzeća. U američkoj praksi postoji mogućnost ograničene raspodjele vlasništva zaposlenima u poduzeću. U ovom slučaju, teorijski gledano, u jednoj osobi mogu biti prisutna minimalno tri korisnika financijskih izvještaja.¹⁹

¹⁷ Žager, K., Vašiček, V., Žager, L. (2001.) Računovodstvo za neračunovođe: S osnovama računovodstva, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 137.-138.

¹⁸ Ibidem str 138.-139.

¹⁹ Ibidem str. 139.

4. HORIZONTALNA, VERTIKALNA ANALIZA I FINANCIJSKI POKAZATELJI

4.1 Horizontalna analiza

Same analize financijskih izvještaja najčešće se rade na kraju poslovne godine tako se brojni pokazatelji uspoređuju. Horizontalna analiza pokazuje određene promjene na pojedinim stavkama tijekom određenog razdoblja. Preporučljivo je da se analiza provodi za više godina, na taj način se uočavaju veće promjene i poslovodstvo može lakše odlučivati o budućim planovima. U horizontalnoj analizi prate se pozicije iz bilance i računa dobiti i gubitka. Kako je već navedeno, lakše je pratiti promjene i tendencije kroz više razdoblja, ne samo kroz dvije godine. Ako se gleda samo dvije godine, rezultat može pokazivati i pozitivne promjene, no gleda li se taj isti rezultat kroz duži period promatranja može ukazivati da ipak postoje neki problemi. Kod izračunavanja, uzme se jedna godina kao bazna, te se onda ostale godine uspoređuju s baznom. Mogu se i uspoređivati trenutna godina s prethodnom. U ovoj analizi postoji jedan problem, na primjer ako dođe do inflacije, da bi ovakva analiza bila prihvatljiva na kraju krajeva neke stavke se trebaju uskladiti.²⁰

Slika 1. Primjer horizontalne analize

Oznake	POZICIJA	2010	2011	iznos povećanja/smanjenja	% povećanja
		Iznos	Iznos		
	AKTIVA				
A	Potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital	-	-	-	-
B	Dugotrajna imovina	63.948.827,56	58.442.371,02	-5.506.456,54	-8,61
C	Kratkotrajna imovina	61.402.226,27	73.649.481,07	12.247.254,80	19,95
D	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	25.828,71	39.247,69	13.418,98	51,95
	UKUPNO AKTIVA	125.376.882,54	132.131.099,78	6.754.217,24	5,39
	PASIVA				
A	Kapital i rezerve	108.169.209,37	116.550.037,18	8.380.827,81	7,75
B	Dugoročna rezerviranja	-	-	-	-
C	Dugoročne obveze	3.919.140,85	3.919.140,85	-	-
D	Kratkoročne obveze	13.288.532,32	11.661.921,75	-1.626.610,57	-12,24
E	Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja	-	-	-	-
	UKUPNO PASIVA	125.376.882,54	132.131.099,78	6.754.217,24	5,39

²⁰ Žager, K., Sačer, I., Sever, S., Žager, L.(2008) Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 230-231

Izvor: dostupno na

<https://loomen.carnet.hr/mod/book/view.php?id=131187&chapterid=31503> [31.12.2021]

4.2 Vertikalna analiza

Vertikalna se analiza provodi tako da se u bilanci aktiva i pasiva označe sa 100, a sve se druge pozicije tada stavljaju u odnos s njima da bi se dobila njihova struktura.²¹ Također u računu dobiti i gubitka se ukupan prihod ili prihod od prodaje označe sa 100, i onda se ostale stavke mogu uspoređivati sa njima. Pod vertikalnom analizom podrazumijeva se najčešće uspoređivanje financijskih podataka u jednoj godini. Potrebno je napomenuti da su strukturni financijski izvještaji vrlo korisni kod uspoređivanja s drugim poduzećima. Osim toga, strukturni financijski izvještaji korisni su i kod uspoređivanja podataka jednog poduzeća kada je u privredi prisutna inflacija.²²

Slika 2. Primjer vertikalne analize

Oznake	POZICIJA	2010	%	2011	%
		Iznos		Iznos	
1	AKTIVA				
A	Potraživanja za upisani a neplaćeni kapital	-		-	-
B	Dugotrajna imovina	63.948.827,56	51,01	58.442.371,02	44,23
C	Kratkotrajna imovina	61.402.226,27	48,97	73.649.481,07	55,74
D	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	25.828,71	0,02	39.247,69	0,03
UKUPNO AKTIVA		125.376.882,54	100,00	132.131.099,78	100,00
2	PASIVA				
A	Kapital i rezerve	108.169.209,37	86,28	116.550.037,18	88,21
B	Dugoročna rezerviranja	-		-	
C	Dugoročne obveze	3.919.140,85	3,13	3.919.140,85	2,97
D	Kratkoročne obveze	13.288.532,32	10,60	11.661.921,75	8,83
E	Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja	-		-	
UKUPNO PASIVA		125.376.882,54	100,00	132.131.099,78	100

Izvor: dostupno na

<https://loomen.carnet.hr/mod/book/view.php?id=131187&chapterid=31506> [31.12.2021.]

²¹ Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012) Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik : Review of Contemporary Entrepreneurship, Business, and Economic Issues , Vol. XXV No. 1, str.146-147 <https://hrcak.srce.hr/84754> [05.01.2022.]

²² Žager, K., Sačer, I., Sever, S., Žager, L.(2008) Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 230-231

4.3 Financijski pokazatelji

Financijski pokazatelji se dijele u dvije vremenske skupine: prva skupina koja promatra poduzeće ili poduzetnika kroz neko određeno razdoblje (godina dana), izvlače se podatci iz računa dobiti i gubitka. Druga skupina prati poduzeće ili poduzetnika na točno određeni datum te se tada podatci sastavljaju iz bilance. Zbog lakšeg donošenja poslovnih odluka se i sastavljaju financijski pokazatelji. Pokazatelji se gledaju sa stajališta više korisnika, npr. ako bankar prati pokazatelje i brine se hoće li odobriti neki kredit, onda je bitan pokazatelj likvidnost. Razlog tome je jer ako se odobrava kratkoročni kredit, onda se prati neko bliže vrijeme u budućnosti koje naročito stavlja pažnju na trenutnu situaciju. Također, gledajući investitora, bitno je pratiti pokazatelje iz kojih se mogu očitati prihodi ili efikasnost te povrat ulaganja. Nije im bitna likvidnost jer poduzeća koja ne stvaraju profit smanjuju vrijednost imovine, nebitno imali dobru likvidnost. Razlog tome je nemogućnost podmirenja obveza investitorima koji su tu na duže razdoblje. Uprava poduzeća mora pratiti sve pokazatelje, na taj način se osigurava profitabilnost, namiruju se sve obveze, osigurava se stabilnost, isplaćuje dobit itd. . Financijski pokazatelji se dijele u nekoliko skupina: likvidnost, zaduženost, aktivnost, ekonomičnost, profitabilnost i investiranje.²³

4.3.1 Pokazatelji likvidnosti

Likvidnost je sposobnost podmirenja kratkoročnih obveza. Pokazatelji likvidnosti su: koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti. Pokazatelji likvidnosti dobivaju se iz bilance.

- Koeficijent trenutne likvidnosti = novac / kratkoročne obveze
- Koeficijent ubrzane likvidnosti = novac + potraživanja / kratkoročne obveze
- Koeficijent tekuće likvidnosti = kratkotrajna imovina / kratkoročne obveze
- Koeficijent financijske stabilnosti = dugotrajna imovina / kapital + dugoročne obveze

Koeficijentom trenutne likvidnosti pokazuje se sposobnost trenutnog podmirenja obveza. Primjerice, ako je na dan utvrđivanja koeficijenta trenutne likvidnosti na žiro račun stigla značajna uplata, taj koeficijent može biti visok i korisnik može zaključiti kako poduzeće nema problema s likvidnošću, što ne mora biti tako. Zato je nešto bolja mjera koeficijent ubrzane likvidnosti. Uobičajeno se ističe kako bi njegova vrijednost trebala biti 1 ili veća od 1, što znači

²³ Mesarić, P. (2009) Temeljni pokazatelji analize financijskih izvještaja, Financijski klub, str. 5
<http://finance.hr/wp-content/uploads/2009/11/mp14112010.pdf> [03.01.2022.]

da bi poduzeće koje želi održavati normalnu likvidnost moralo imati brzo unovčive imovine minimalno toliko koliko ima kratkoročnih obveza.²⁴ Najznačajniji pokazatelji su koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti. Koeficijent tekuće likvidnosti bi trebao biti veći od 2 tj. poduzeće treba imati dvostruko više kratkoročne imovine od kratkoročnih obveza. Koeficijent financijske stabilnosti bi trebao biti manji od 1, važno je napomenuti ako je neki od pokazatelja manji od potrebnog, to ne znači da je poduzeće nelikvidno, bitno je za znati kojom se djelatnošću bavi i koje vrijednosti ulaze u koji pokazatelj i onda je lakše razumjeti stanje poduzeća. Ne može se vidjeti stanje poduzeća iz samo nekoliko pokazatelja, treba gledati širu sliku.²⁵

4.3.2 Pokazatelji zaduženosti

Ovaj pokazatelj govori koliko je se imovine financira iz vlastitog kapitala (glavnica) i tuđeg kapitala (obveza). Pokazatelji zaduženosti su: koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja, koeficijent financiranja, pokriće troškova kamata i faktor zaduženosti. Zadnja dva pokazatelja su se vade iz računa dobiti i gubitka. Dug se gleda s mogućnošću podmirenja. Ostali pokazatelji se računaju na temelju bilance.

- Koeficijent zaduženosti = $\text{ukupne obveze} / \text{ukupna imovina}$
- Koeficijent vlastitog financiranja = $\text{glavnica} / \text{ukupna imovina}$
- Koeficijent financiranja = $\text{ukupne obveze} / \text{glavnica}$
- Odnos dugoročnih obveza i kapitala = $\text{dugoročne obveze} / \text{glavnica}$
- Pokriće troškova kamata = $\text{dobit prije poreza i kamata} / \text{kamate}$
- Faktor zaduženosti = $\text{ukupne obveze} / \text{zadržana dobit} + \text{amortizacija}$
- Stupanj pokrića I = $\text{glavnica} / \text{dugotrajna imovina}$
- Stupanj pokrića II = $\text{glavnica} + \text{dugoročne obveze} / \text{dugotrajna imovina}$

²⁴ Žager, K., Sačar, I., Sever, S., Žager, L. (2008) Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 248-249

²⁵ Mesarić, P. (2009) Temeljni pokazatelji analize financijskih izvještaja, Financijski klub, str. 5 <http://finance.hr/wp-content/uploads/2009/11/mp14112010.pdf> [03.01.2022.]

Koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja i koeficijent financiranja odražavaju statičku zaduženost, budući da su formirani na temelju bilance. Ova tri pokazatelja pokazuju koliko je imovine financirano iz vlastitih izvora (kapital ili glavnica), a koliko iz tuđih izvora (obveza). Pokriće troškova kamata i faktor zaduženosti odražavaju dinamičku zaduženost budući da dug razmatraju s aspekta mogućnosti njegova podmirenja, a formiraju se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka te bilance. Stupnjevi pokrića I i II govore o pokriću dugotrajne imovine kapitalom, odnosno kapitalom uvećanom za dugoročne obveze. Ukoliko je vrijednost pokazatelja stupanj pokrića II veća od 1 to znači da je dio dugoročnih izvora iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine.²⁶

4.3.3 Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti ukazuju na učinkovitost korištenja imovine, brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu, povezuju podatke bilance i računa dobiti i gubitka. Kao što je već naglašeno i kod pokazatelja likvidnosti, sve pokazatelje treba gledati s obzirom kojom se djelatnošću poduzeće bavi te u usporedbama s drugim poduzećima. Bilo bi dobro da je koeficijent obrtaja veći a vrijeme vezivanja kraće. U pokazatelje aktivnosti spadaju sljedeći pokazatelji:

- Koeficijent obrtaja ukupne imovine = ukupni prihod / ukupna imovina
- Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine = ukupan prihod / kratkotrajna imovina
- Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine = ukupan prihod / dugotrajna imovina
- Koeficijent obrtaja potraživanja = prihod od prodaje / potraživanja
- Dani naplate potraživanja = $365 / \text{koeficijent obrtaja potraživanja}$ ili $365 \times \text{potraživanja} / \text{prihod od prodaje}$
- Koeficijent obrtaja zaliha = trošak prodanih proizvoda / zalihe
- Dani vezivanja zaliha = $365 / \text{koeficijent obrtaja zaliha}$ ili $365 \times \text{zalihe} / \text{trošak prodanih zaliha}$

²⁶ ALPHA CAPITALIS tim (2018) Financijski omjeri i indikatori: Likvidnost, Zaduženost, Aktivnost., Korporativne financije , <https://alphacapitalis.com/2018/02/19/financijski-omjeri-i-indikatori-likvidnost-zaduzenost-aktivnost/> [13.01.2022.]

- Koeficijent obrtaja dobavljača = trošak prodanih proizvoda / obveze prema dobavljačima
- Dani plaćanja dobavljača = 365 / koeficijent obrtaja dobavljača ili 365 x obveze prema dobavljačima / trošak prodanih proizvoda

Koeficijent obrtaja ukupne imovine pokazuje koliko jedna jedinica prihoda donosi jedna jedinica imovine ili koliko se puta imovina obrne u jednoj godini. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine pokazuje isto, samo vezano za kratkotrajnu imovinu. Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine pokazuje isto kao i prethodna dva pokazatelja, samo je bitno ako dođe do smanjenja koeficijenta kako godine prolaze, to ukazuje da ulaganje u takvu imovine nije efikasno jer se nije ostvario očekivan stupanj prihoda. Koeficijent obrtaja potraživanja pokazuje efikasnost naplate. Dani naplate potraživanja pokazuju prosječno vrijeme naplate potraživanja. Dani vezivanja zaliha pokazuju prosječno vrijeme vezivanja zaliha. Kod proizvodnih poduzeća nije poželjno izračunavati ovaj pokazatelj na međurazdobljima zbog obračuna proizvodnje. Dani plaćanja dobavljača pokazuje prosječno vrijeme plaćanja dobavljača, te koeficijent obrtaja dobavljača koji stavlja u omjer stanje dobavljača sa ukupnim troškom prodanih proizvoda.²⁷ Na kraju je važno naglasiti da je s aspekta sigurnosti i s aspekta uspješnosti bolje da je koeficijent obrtaja što veći, tj. da je vrijeme vezivanja ukupne i pojedinih vrsta imovine što kraće.²⁸

4.3.4 Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda, a računaju se na temelju podatka iz računa dobiti i gubitka. Odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda rezultira pokazateljem ukupne ekonomičnosti, no da bi se poslovanje pojedinog poduzeća bolje sagledalo potrebno je računati i parcijalne pokazatelje ekonomičnosti.²⁹ Što je koeficijent ekonomičnosti veći, to bolje. U pokazatelje ekonomičnosti spadaju: ekonomičnost ukupnog poslovanja, ekonomičnost prodaje i ekonomičnost financiranja.

- Ekonomičnost ukupnog poslovanja = ukupni prihodi / ukupni rashodi

²⁷ Žager, K., Sačer, I., Sever, S., Žager, L.(2008) Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 251.

²⁸ Ibidem str. 252

²⁹ Ibidem, str. 252

- Ekonomičnost prodaje = prihod od prodaje / rashod od prodaje
- Ekonomičnost financiranja = financijski prihodi / financijski rashodi

Za kompleksnije sagledavanje poslovanja, osim ovog pokazatelja ekonomičnosti, potrebno je računati i tzv. parcijalne pokazatelje ekonomičnosti. Na taj je način moguće sagledati utjecaj parcijalnih ekonomičnosti na ukupnu ekonomičnost poslovanja.³⁰

4.3.5 Pokazatelji profitabilnosti

Profitabilnost iskazuje sposobnost poduzeća ostvarivanja dobiti u odnosu na ukupne prihode, imovinu ili kapital. Kroz ovaj pokazatelj može se vidjeti da li je poduzeću korisnije koristiti vlastiti ili tuđi kapital, usporedbom kapitala i imovine s kamatnim stopama. I ovdje je pokazatelje bitno uspoređivati s konkurentima ili prošlim razdobljima. U profitabilnosti se javljaju marže profita u koje spadaju: bruto marža, operativna (EBIT) marža, EBITDA marža i neto profitna marža. Postoje i pokazatelji profitabilnosti u odnosu na ulaganje: stopa povrata na imovinu (ROA), stopa povrata na kapital (ROE). ROA mjeri uspješnost korištenja imovine u stvaranju dobiti, a ROE mjeri koliko jedinica dobiti ostvaruje uložena jedinica vlastitog kapitala.³¹

Marže profita:

- Bruto marža = bruto dobit / ukupni prihodi
- Operativna (EBIT) marža = EBIT / ukupni prihodi
- EBITDA marža = EBITDA / ukupni prihodi
- Neto profitna marža = neto dobit / ukupni prihodi

Pokazatelji profitabilnosti u odnosu na ulaganje:

- Stopa povrata na imovinu (ROA) = neto dobit / ukupna imovina
- Stopa povrata na kapital (ROE) = neto dobit / vlastiti kapital

EBITDA ili dobit prije kamata, poreza i amortizacije je pokazatelj uspješnosti poslovanja. Naglasak je stavljen na likvidnost, amortizacija se uzima kao nenovčani trošak. Pokazatelji rentabilnosti računaju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka (izvještaja o

³⁰ Žager, K., Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, L., op. cit., str. 252

³¹ Žager, K., Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, L., op. cit., str. 253

dobiti). Na temelju usporedbe rentabilnosti vlastitog kapitala i rentabilnosti ukupne imovine te kamatne stope koja odražava cijenu korištenja tuđega kapitala moguće je doći do zanimljivih zaključaka o stupnju korištenja financijske poluge.³²

4.3.6 Pokazatelji investiranja

Služi za mjerenje uspješnosti ulaganja u dionice. Nisu dovoljni podatci samo iz financijskih izvještaja, potrebno je znati podatke i o dionicama, broju dionica i njihovoj tržišnoj vrijednosti. Kao i za ostale pokazatelje, i kod ovog pokazatelja bitno je staviti pokazatelj u usporedbu s ostalim poduzećima, i kroz više razdoblja. U pokazatelje investiranja spadaju: dobit po dionici, dividenda po dionici, prinos od dividende, omjer cijene i zarade.

Pokazatelji investiranja:

- Dobit po dionici = neto dobit / broj dionica
- Dividenda po dionici = iznos dividendi / broj dionica
- Prinos od dividende (dividendna rentabilnost dionice) = dividende po dionici / tržišna cijena dionice
- Omjer cijene i zarade = tržišna cijena dionice / zarada po dionici
- Ukupna rentabilnost dionice = dobit po dionici / tržišna cijena dionice
- Odnos isplate dividendi = dividenda po dionici / dobit po dionici

Dobit po dionici i dividenda po dionici pokazuje koliki će iznos dividende ulagač/dioničar dobiti za svaku dionicu koju ima u vlasništvu.³³ Prinos od dividende pokazuje koliko poduzeće isplati godišnje dividende izraženo u postotku od tržišne cijene dionice. Ako je omjer cijene i zarade visok očekuje se napredak poslovanja, ako je omjer nizak poduzeće posluje lošije u odnosu na prošla razdoblja. Najznačajniji pokazatelji investiranja, sasvim sigurno, jesu pokazatelji rentabilnosti dionice. Razlikuju se ukupna i dividendna rentabilnost dionice. U biti su to pokazatelji rentabilnosti vlastitog kapitala. Međutim, bitno je istaknuti da u ovom slučaju vlastiti kapital nije iskazan po knjigovodstvenoj, već po tržišnoj vrijednosti.³⁴

³² Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., op. cit., str. 253

³³ Mesarić, P. (2009) Temeljni pokazatelji analize financijskih izvještaja, Financijski klub, str. 9
<http://finance.hr/wp-content/uploads/2009/11/mp14112010.pdf> [03.01.2022.]

³⁴ Ibidem, str.254.

5. RIMAC AUTOMOBILI D.O.O

Tvrtka Rimac Automobili d.o.o. osnovana je 2009. godine od strane Mate Rimca. Danas je tvrtka dio Bugatti Rimac. Tvrtka je najviše bazirana na električne hiper automobile, baterije koje rade za druge tvrtke. Rimac je krenuo iz garaže kada je pretvorio svoj stari BMW E30 u trkaći električni automobil. Bitan moment za kompaniju se dogodio 2013. s predstavljanjem Concept One, koji je u cijelosti razvijen, dizajniran i proizveden u Hrvatskoj. Mate je vjerovao kako je elektronski pogon budućnost, radeći na tome da automobil bude što je moguće brži i atraktivniji od konkurencije, započeo je rad na tome s nekolicinom ljudi iz svog tima. 2021. godine Rimac je predstavio Neveru, najbrži serijski automobil na svijetu, također potpuno proizveden i dizajniran u Hrvatskoj. U Rimca trenutno radi preko tisuću zaposlenika, porast zaposlenih je naročito porastao kroz zadnjih par godina.³⁵ Snažan fokus na razvoj vlastitih proizvoda i dugoročne rezultate znači da većina inženjera radi na razvoju vlastitih proizvoda. Društvo je cjelokupnim poslovanjem posvećeno pomicanju granica tehnoloških mogućnosti u segmentu električnih automobila i tehnologija. U sklopu samog razvoja automobila, Rimac Automobili razvija veliki broj sustava, komponenti i tehnologija koji će svoju primjenu i tržište pronaći kod drugih proizvođača automobila. Trenutačno tvrtka razvija novu generaciju motora, invertera, baterijskog sustava, mjenjačkog sustava i infotainmenta.³⁶ Mate se još od srednje škole zanimao za elektrotehniku i Nikolu Teslu, te je osvajao brojne nagrade. Godine 2009. sa navedenim BMW-om je srušio pet FIA-inih i Guinnessovih rekorda za najbrže ubrzavajuće električne automobile. Nakon 2011. i predstavljanja Concept_One, Mate uskoro počinje surađivati s tvrtkama koje proizvode automobile kao što su Koenigsegg i Aston Martin, 2017. godina američki Forbes ga je uvrstio na prestižnu listu najuspješnijih europskih poduzetnika.³⁷

5.1 Poslovanje, klasifikacija i struktura poduzeća

2019. godina

S obzirom da će se raditi analiza poduzeća za 2019. i 2020. godinu, valja nešto i kazati o samim podacima o poduzeću za to razdoblje. 2019. je poduzeće imalo snažan rast. Prihodi su rasli za 167%, sa 60,01 na 160,11 milijuna kuna. Porastao je i broj stalno zaposlenih, sa 399 na 536. Po

³⁵ Izvor: <https://hr.linkedin.com/company/rimacautomobili> [08.03.2022.]

³⁶ Izvor: <https://www.svetanedelja.hr/rimac-automobili-po246> [08.03.2022.]

³⁷ Izvor: <https://croatia.hr/hr-HR/dozivljaji/kultura-i-bastina/zanimljivosti/rimac-automobili-dobro-dosli-u-automobilsku-buducnost-iz-svete-nedelje> [08.03.2022.]

klasifikaciji poduzeće je veliki poduzetnik, to ukazuje broj zaposlenih i veličina aktive. Imovina društva je u 2019. porasla za 185% na 1 161,56 milijuna kuna. Nastavilo se i sa ulaganjima u istraživanje i razvoj koje je raslo za 149%. U tom razdoblju još se radilo na razvoju Nevere, za koju se pretpostavljalo da će krenuti s isporukama 2021. godine., veliki dio prihoda dolazi od prodaje proizvoda i usluga drugim proizvođačima. 2019. Rimac je dobio titulu drugog najpoželjnijeg poslodavca u Hrvatskoj. Neto plaća je narasla s 9863 kn u 2018. na 11263 kn u 2019. godini. Većina internih istraživanja i razvoja koje se uložilo u iznosu od 265,74 milijuna kuna u 2019. godini, odnosilo se na razvoj Nevere. Uplaćeno je 40,18 milijuna kuna poreza i doprinosa (bez PDV-a) u državni proračun. Primljeno je 18,8 milijuna kuna državnih potpora i 23 milijuna kuna bespovratnih sredstava EU. Većina prihoda se ostvaruje na inozemnim tržištima i prihodi su uglavnom vezani s EUR ili USD. Također, značajan udio sirovina i materijala osigurava se na inozemnim tržištima koja se vezana uz iste valute pa je rizik minimalan. Ulaskom novih investitora (Porsche, Kia, Hyundai) u 2019. godini, Mate Rimac je i dalje ostao najveći pojedinačni vlasnik, ali se njegov udio smanjio ispod 50%.³⁸

Slika 3. Rimac Nevera

Izvor: dostupno na: www.poslovnih.hr [15.03.2022.]

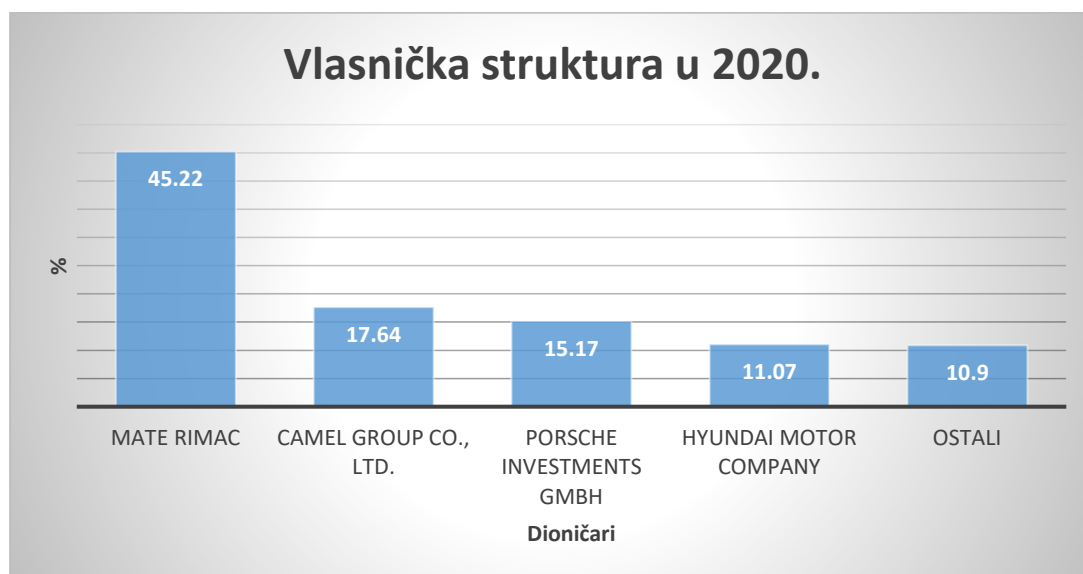
³⁸ Rimac automobili d.o.o., Godišnje izvješće s Izvještajem neovisnog revizora, 2019., str. 1.-6.

2020. godina

U 2020. godini obavljale su se pripreme za nekoliko važnih događaja, restrukturiranje (razdvajanje djelatnosti proizvodnje automobila na jedno društvo, a djelatnost proizvodnje komponenti za druge proizvođače na drugo društvo). Planiralo se preuzimanje tvrtke Bugatti, početak serijske proizvodnje Nevere, izgradnja Rimac Campusa te velikoserijska proizvodnja baterija i drugih sustava za velike proizvođače. Prihodi od prodaje porasli su sa 160 milijuna kuna na 215 milijuna kuna. Imovina je povećana za 20% na 1,396 milijuna kuna. Rast zaposlenih pratio je i rast lokacija. 2020. godine otvorena je nova lokacija u Zagrebu, odnosno razvojni ured s 400 zaposlenih. Značajan je i bio utjecaj pandemije COVID-19. Došlo je do kašnjenja proizvodnje, što je imalo negativni učinak na novčane priljeve. Pandemija je imala naročit utjecaj na proizvodnju hiper automobila, koja ima značajan kontakt s krajnjim kupcima, sajmovima, festivalima automobila, probnim vožnjama itd. . Zbog pandemije sve su planirane aktivnosti morale biti odgođene, a poslovanje se moralo osloniti na kratkoročne kredite za potrebe obrtnog kapitala. Tijekom 2020. godine dodatno je zaposleno 280 radnika, većinom u razvoju. Godina je završena sa 787 stalno zaposlenih. Većina internog istraživanja i razvoja u iznosu od 270 milijuna kuna odnosi se na razvoj Nevere. Kapitalno najintenzivnije su bile 2019. i 2020. godina jer se trebalo mnogo uložiti u prototipove za testiranje i homologaciju, te ulagati u alate i testiranje. Društvo Rimac Automobili d.o.o. i China Camel Group u Kini su osnovali zajednički pothvat, za razvoj, proizvodnju i prodaju komponenti električnih vozila u Kini za kinesko tržište. Kako je projekt još uvijek u ranoj fazi, ne mogu se ostvariti prihodi ni dobit, što je rezultiralo gubitkom od 9,7 milijuna kuna.³⁹

³⁹ Rimac Automobili d.o.o., Godišnje izvješće i izvješće neovisnog revizora, 2020., str 4.-7.

Grafikon 1. Vlasnička struktura Rimac Automobili d.o.o. u 2020. godini.

Izvor: Izrada autora na temelju podataka: Rimac Automobili d.o.o., Godišnje izvješće i izvješće neovisnog revizora, 2020., str 62.

Slika 4. Usporedba dioničarske strukture u 2019.godini i 2020. godini

Dioničarska struktura Društva jest sljedeća:

(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)

	31. prosinca 2020.		31. prosinca 2019.	
Dioničar				
Mate Rimac, Hrvatska	39.031	45,22 %	41.199	47,73 %
Camel Group Co., Ltd, Kina	15.228	17,64 %	12.850	14,89 %
Porsche Investments GmbH, Njemačka	13.097	15,17 %	13.379	15,50 %
Hyundai Motor Company, Južna Koreja	9.525	11,04 %	9.525	11,03 %
New Automobile Development LLP, Ujedinjeno Kraljevstvo	3.213	3,72 %	3.212	3,72 %
Kia Motors Corporation, Južna Koreja	2.381	2,76 %	2.382	2,76 %
Neurone R SA, Luksemburg	1.860	2,15 %	-	0,00 %
Adriano Mudri, Hrvatska	1.014	1,17 %	1.071	1,24 %
Consulting Group Limited, Hong Kong	394	0,46 %	1.071	1,24 %
Integrated Asset Management (Asia) Limited, Britanski Djevičanski otoci	394	0,46 %	1.071	1,24 %
Kingrich Investments Limited, Hong Kong	157	0,18 %	-	0,00 %
Paul E Runge Sarasota, SAD	27	0,03 %	26	0,03 %
Ziad Tassabehji, Ujedinjeno Kraljevstvo	-	0,00 %	535	0,62 %
UKUPNO	86.321	100,00 %	86.321	100,00 %

Izvor: Rimac Automobili d.o.o., Godišnje izvješće i izvješće neovisnog revizora, 2020, str. 62.

6. KOMPARATIVNA I STRUKTURNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA RIMAC AUTOMOBILI D.O.O.

6.1 Horizontalna i vertikalna analiza aktive i pasive

Kao što je već navedeno, horizontalna analiza prati promjene u stavkama u odnosu dvije ili više godina, gdje se jedna godina uzme kao bazna i onda se uspoređuje s ostalim godinama. U ovim primjerima bazna godina je 2019. godina.

Tablica 1. – Horizontalna i vertikalna analiza dugotrajne imovine

BILANCA	U 000	31.12.2019.	31.12.2020.	HA Δ APS	HA Δ REL	VA %
B) DUGOTRAJNA IMOVINA		577.715.000	941.769.000	<i>364.054.000</i>	<i>63%</i>	<i>67%</i>
I. NEMATERIJALNA IMOVINA		421.298.000	641.325.000	<i>220.027.000</i>	<i>52%</i>	<i>46%</i>
1. Izdaci za razvoj		401.675.000	616.848.000	<i>215.173.000</i>	<i>54%</i>	<i>44%</i>
2. Softver		15.795.000	18.747.000	<i>2.952.000</i>	<i>19%</i>	<i>1%</i>
3. Patenti i žigovi			616.000	<i>616.000</i>		<i>0%</i>
4. Nematerijalna imovina u pripremi		3.828.000	5.114.000	<i>1.286.000</i>	<i>34%</i>	<i>0%</i>
II. MATERIJALNA IMOVINA		147.914.000	264.665.000	<i>116.751.000</i>	<i>79%</i>	<i>19%</i>
1. Zemljište i građevinski objekti		29.424.000	34.381.000	<i>4.957.000</i>	<i>17%</i>	<i>2%</i>
2. Postrojenja i oprema		43.169.000	98.292.000	<i>55.123.000</i>	<i>128%</i>	<i>7%</i>
3. Imovina s pravom korištenja		10.301.000	29.456.000	<i>19.155.000</i>	<i>186%</i>	<i>2%</i>
4. Ulaganje u zajedničke pothvate		38.901.000	35.042.000	<i>-3.859.000</i>	<i>-10%</i>	<i>3%</i>
5. Materijalna imovina u pripremi		2.068.000	37.327.000	<i>35.259.000</i>	<i>1705%</i>	<i>3%</i>
6. Alat, namještaj, motorna vozila		9.081.000	15.197.000	<i>6.116.000</i>	<i>67%</i>	<i>1%</i>
7. Izložbeno vozilo		14.970.000	14.970.000	<i>0</i>	<i>0%</i>	<i>1%</i>
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA		3.704.000	32.152.000	<i>28.448.000</i>	<i>768%</i>	<i>2%</i>
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe				<i>0</i>		<i>0%</i>
7. Ulaganja u vrijednosne papire				<i>0</i>	<i>#DIV/0!</i>	<i>0%</i>
8. Dani zajmovi, depoziti i slično		3.704.000	32.152.000	<i>28.448.000</i>	<i>768%</i>	<i>2%</i>
9. Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela				<i>0</i>		<i>0%</i>

10. Ostala dugotrajna financijska imovina			0		0%
IV. DUGOTRAJNA POTRAŽIVANJA	0	0	0		0%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	4.799.000	3.627.000	-1.172.000	-24%	0%

Izvor: izrada autora na temelju podataka: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>
[16.03.2022.]

Na prvi pogled odmah se vidi par stavki koje imaju veliko odstupanje, iznad 100%. Nematerijalna imovina u 2020. godini u odnosu na 2019. ukupno raste za 220.027.000 kn, ili 52% i sada iznosi 641.325.000, od toga najznačajniji rast imaju izdaci za razvoj koji su narasli za 215.173.000 kn, ili 54% i sada iznose 616.848.000. Razlog takvom rastu je ulaganje u Neveru i njegove komponente. Društvo očekuje povrat ulaganja budućom prodajom automobila.⁴⁰ Nematerijalna imovina u pripremi raste za 1.286. 000 kn ili za 34% i iznosi 5.114.000, razlog tome je uvođenje novog ERP sustava koji će se aktivirati u 2021. godini. Materijalna imovina ukupno raste za 116.751.000 kn ili za 79% i iznosi 264.665.000. U tom rastu najveći značaj imaju materijalna imovina u pripremi, postrojenja i oprema te imovina s pravom korištenja. Materijalna imovina u pripremi raste za 35.259.000 u odnosu na 2019. godinu ili za 1705% i iznosi 37.327.000. Postrojenja i oprema su narasli u odnosu na 2019. godinu za 55.123.000 kn ili 128% i iznosi 98.292.000, dok imovina s pravom korištenja je porasla u odnosu na 2019. godinu za 19.155.000 ili 186% i iznosi 29.456.000. Dio vrijednosti nekretnine, opreme i postrojenja od 42.548.000 kn je založeno kao sredstvo osiguranja otplate kredita. U dugotrajnoj financijskoj imovini, jedina stavka koja je imala promjenu su dani zajmovi, depoziti i slično koji su rasli za 28.448.000 kn u odnosu na 2019. ili za 768% i iznosi 32.152.000. Financijska imovina se većinom odnosi na kredite dane povezanom društvu Greyp Bikes d.o.o. . Odgođena porezna imovina smanjila se za 1.172.000 kn ili za 24% i iznosi 3.627.000. Odgođena porezna imovina priznaje se na temelju poreznih gubitaka iz prethodnih razdoblja koji bi se mogli koristiti u budućem razdoblju.⁴¹ Najveći udio u ukupnoj imovini u 2020. godini ima dugotrajna imovina od 67%, od toga 46% nematerijalna imovina. U nematerijalnoj imovini najveći dio odnosi se na izdatke i razvoj koji čine 44% ukupne imovine. Vidljivo je da tvrtka većinu imovine ima u nematerijalnoj imovinu, što je i razumljivo pošto se i dalje snažno razvija kroz godine i najviše ulaže u istraživanje i razvoj, a i sama djelatnost tvrtke je većinom bazirana na proizvodnji električnih automobila i komponenti, baterija za

⁴⁰ Rimac Automobili d.o.o., Godišnje izvješće i izvješće neovisnog revizora, 2020., str. 51.

⁴¹ Ibidem str. 58.

druge tvrtke i proizvođače. S obzirom da tvrtka ima veliki broj radnika, proizvodni pogon, istraživački centar itd., opravdana je sva materijalna imovina i zalihe koje posjeduju. U 2021. godini započela je izgradnja kampusa gdje će Rimac Automobili d.o.o. premjestiti svoje pogone i sjedište tvrtke.

Tablica 2. Horizontalna i vertikalna analiza kratkotrajne imovine

C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	31.12.2019.	31.12.2020.	HA Δ APS	HA Δ REL	VA %
	583.840.000	454.605.000	<i>129.235.000</i>	<i>-22%</i>	<i>33%</i>
I. ZALIHE	94.967.000	191.263.000	<i>96.296.000</i>	<i>101%</i>	<i>14%</i>
1. Sirovine i materijal	66.850.000	115.271.000	<i>48.421.000</i>	<i>72%</i>	<i>8%</i>
2. Proizvodnja u tijeku	22.302.000	69.251.000	<i>46.949.000</i>	<i>211%</i>	<i>5%</i>
3. Gotovi proizvodi	2.623.000	2.505.000	<i>-118.000</i>	<i>-4%</i>	<i>0%</i>
4. Sitan inventar	1.629.000	2.824.000	<i>1.195.000</i>	<i>73%</i>	<i>0%</i>
5. Trgovačka roba	1.563.000	1.412.000	<i>-151.000</i>	<i>-10%</i>	<i>0%</i>
6. Predujmovi za zalihe			<i>0</i>		<i>0%</i>
7. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	0		<i>0</i>		<i>0%</i>
II. KRATKOTRAJNA POTRAŽIVANJA	96.437.000	150.667.000	<i>54.230.000</i>	<i>56%</i>	<i>11%</i>
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe			<i>0</i>		<i>0%</i>
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom			<i>0</i>		<i>0%</i>
3. Potraživanja od kupaca	81.939.000	127.571.000	<i>45.632.000</i>	<i>56%</i>	<i>9%</i>
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	776.000	995.000	<i>219.000</i>	<i>28%</i>	<i>0%</i>
5. Potraživanja od države i drugih institucija	4.728.000	5.049.000	<i>321.000</i>	<i>7%</i>	<i>0%</i>
6. Ostala potraživanja	1.522.000	1.575.000	<i>53.000</i>	<i>3%</i>	<i>0%</i>
7. Potraživanja za PDV	3.933.000	3.046.000	<i>-887.000</i>	<i>-23%</i>	<i>0%</i>
8. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	3.539.000	11.135.000	<i>7.596.000</i>	<i>215%</i>	<i>1%</i>
9. Potraživanja za kamate	0	1.296.000	<i>1.296.000</i>		<i>0%</i>
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	66.618.000	41.813.000	<i>-24.805.000</i>	<i>-37%</i>	<i>3%</i>

3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduz. unutar grupe			0		0%
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	30.892.000	9.273.000	-21.619.000	-70%	1%
9. Ostala financijska imovina	17.000	36.000	19.000	112%	0%
10. Dani predujmovi	35.709.000	32.504.000	-3.205.000	-9%	2%
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	325.818.000	70.862.000	-	-78%	5%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI			0		0%
E) UKUPNO AKTIVA	1.161.555.000	1.396.374.000	234.819.000	20%	100%

Izvor: izrada autora na temelju podataka: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp> [16.03.2022.]

Kratkotrajna imovina otkriva kako su rasle ukupne zalihe, potraživanja, a smanjili su se kratkotrajna financijska imovina i novac u blagajni. Sirovine i materijal rastu u odnosu na 2019. godinu za 96.296.000 kn (na 115.271.000) odnosno 72% i čine 8% ukupne imovine, proizvodnja u tijeku za 46.949.000 (na 69.251.00) odnosno 211% i čini 5% ukupne imovine, sitan inventar za 1.195.000 (na 2.824.000) odnosno 73%. Ovakav rast sirovina i materijala te proizvodnje u tijeku opravdan je zbog toga što se upotrebljavaju u proizvodnji vozila i komponenti, a kako se zna da se Nevera trebala predstaviti u 2021. godini, taj rast je i opravdan. Potraživanja od kupaca rasla su u odnosu na 2019. godinu za 45.632.000 kn i sada iznose 127.571.00, odnosno rastu 56% i čine 9% ukupne imovine. Potraživanja su rasla zbog povećanog poslovanja što je vidljivo u rastu prihoda od prodaje.. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja u 2020. iznose 11.135.000 kn što je rast od 7.596.000 kn ili 215%, što je rezultat troškova održavanja licencija za softver, opreme i troškova promidžbe, koji se plaćaju avansno.⁴² Dani zajmovi, depoziti i slično u 2020. iznose 9.273.000 kn i smanjila su se u odnosu na 2019. za 21.619.000 kn ili za 70%. Tijekom godine došlo je do refinanciranja kredita danog povezanom poduzeću Greyp Bikes, te je veći dio danog kredita prikazan u sklopu dugotrajne financijske imovine. Zaključno, novac u banci i blagajni u 2020. iznosi 70.862.000 kn i smanjio se u odnosu na 2019. za 254.956.000 kn ili 78% i čini 5% ukupne imovine. U financijskim izvještajima nije dostupno pojašnjenje kretanja salda novca, ali budući se radi o stanju deviznog

⁴² Ibidem str. 61

računa, može se pretpostaviti da je na saldu prethodne godine bio priljev po osnovi deviznog kredita primljenog od Europske investicijske banke i društva Greyp Bikes d.o.o..

Tablica 3. Horizontalna i vertikalna analiza kapitala i rezervi i dugoročnih obveza

A) KAPITAL I REZERVE	31.12.2019.	31.12.2020.	HA Δ APS	HA Δ REL	VA %
	917.633.000	918.715.000	<i>1.082.000</i>	<i>0%</i>	<i>66%</i>
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	86.321.000	86.321.000	<i>0</i>	<i>0%</i>	<i>6%</i>
III. REZERVE IZ DOBITI	883.912.000	883.912.000	<i>0</i>	<i>0%</i>	<i>63%</i>
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE			<i>0</i>		<i>0%</i>
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	-52.600.000	-51.518.000	<i>1.082.000</i>	<i>-2%</i>	<i>-4%</i>
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE			<i>0</i>		<i>0%</i>
B) REZERVIRANJA	5.867.000	3.004.000	<i>-2.863.000</i>	<i>-49%</i>	<i>0%</i>
5. Rezerviranja	5.867.000	3.004.000	<i>-2.863.000</i>	<i>-49%</i>	<i>0%</i>
C) DUGOROČNE OBVEZE	116.591.000	177.449.000	<i>60.858.000</i>	<i>52%</i>	<i>13%</i>
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe			<i>0</i>		<i>0%</i>
6. Obveze prema bankama i drugim finan.inst.	110.389.000	160.695.000	<i>50.306.000</i>	<i>46%</i>	<i>12%</i>
7. Obveze po najmovima	6.202.000	13.781.000	<i>7.579.000</i>	<i>122%</i>	<i>1%</i>
8. Ostale dugoročne obveze		2.973.000			<i>0%</i>

Izvor: izrada autora na temelju podataka: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>
[16.03.2022.]

Iz horizontalne analize kapitala i rezervi, te dugoročnih obveza vidljivo je kako je temeljni kapital u 2020. godini ostao isti kao i u 2019. godini. Rezerve iz dobiti su isto ostale nepromijenjene i čine 63% ukupnih izvora financiranja. Temeljni kapital koji čini 6% ukupnih izvora financiranja i kapitalne rezerve odnose se na redovne dionice, te povlaštene dionice serije B i povlaštene dionice serije C. Preneseni gubitak se smanjio za 1.082.000 kn ili 2% na 51.518.000 kn zahvaljujući dobiti ostvarenoj u tekućoj godini. Rezerviranja su se u 2020. godini

u odnosu na 2019. godinu smanjila za 2.863.000 kn ili 49% te sada iznose 3.004.000 kn (dodatno objašnjenje u analizi RDG-a). Kod dugoročnih obveza značajne promjene su se dogodile kod obveza prema bankama i obveza po najmovima. Obveze prema bankama rastle su u 2020. godini u odnosu na 2019. za 50.306.000 kn ili 46% i sada iznose 160.695.000 i čine 12% ukupnog izvora financiranja. Obveze prema bankama rastu jer je društvo u 2020. godini uzela dva kredita za obrtni kapital od kojih je jedan dugoročni (dospijeće 2022.g.) u iznosu 56 mil kn, a drugi u iznosu 56 mil kn je kratkoročan sa dospeljem 2021. Obveze po najmovima u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu rastu za 7.579.000 kn ili 122% i sada iznose 13.781.000 kn i čine 1% ukupnih izvora financiranja. Odnose se na dugoročne i kratkoročne najmove dugotrajne imovine. Obveze za najam od 1-2 godine iznose 10.910.000 kn, a za 2-5 godina iznose 2.871.000 kn. Što se tiče ostalih dugoročnih obveza, one iznose 2.973.000 kn. Te obveze odnose se na poreze i doprinose iz plaća i doprinose na plaće. Kako je početkom 2020. godine nastupio COVID-19, vlada RH donijela je paket mjera za pomoć gospodarstvu, jedna od tih pomoći bila je odgoda plaćanja poreznih obveza.⁴³

Tablica 4. Horizontalna i vertikalna analiza kratkoročnih obveza

D) KRATKOROČNE OBVEZE	31.12.2019.	31.12.2020.	HA Δ APS	HA Δ REL	VA %
	118.767.000	290.564.000	<i>171.797.000</i>	<i>145%</i>	<i>21%</i>
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe			<i>0</i>		<i>0%</i>
6. Obveze prema bankama i drugim finan.inst.	8.153.000	61.557.000	<i>53.404.000</i>	<i>655%</i>	<i>4%</i>
7. Obveze za predujmove	22.311.000	47.305.000	<i>24.994.000</i>	<i>112%</i>	<i>3%</i>
8. Obveze prema dobavljačima	55.614.000	103.431.000	<i>47.817.000</i>	<i>86%</i>	<i>7%</i>
10. Obveze prema zaposlenicima	6.404.000	14.957.000	<i>8.553.000</i>	<i>134%</i>	<i>1%</i>
11. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	3.847.000	12.994.000	<i>9.147.000</i>	<i>238%</i>	<i>1%</i>
12. Državne potpore	19.295.000	38.525.000	<i>19.230.000</i>	<i>100%</i>	<i>3%</i>
13. Ostale kratkoročne obveze	10.000	644.000	<i>634.000</i>	<i>6340%</i>	<i>0%</i>

⁴³ Ibidem str.65

14. Obveze po najmovima	3.133.000	11.151.000	8.018.000	256%	1%
E) ODGOĐENO PLAĆ. TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	2.697.000	6.642.000	3.945.000	146%	0%
F) UKUPNO – PASIVA	1.161.555.000	1.396.374.000	234.819.000	20%	100%

Izvor: izrada autora na temelju podataka: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

[16.03.2022.]

Važno je primijetiti odmah na početku kako su ukupne kratkoročne obveze rasle u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu za 171.797.000 kn ili za 145% te u 2020. iznose 290.564.000 kn i čine 21% ukupnih izvora financiranja. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu rasle su za 53.404.000 kn ili za 655% i u 2020. godini iznose 61.557.000 kn i čine 4% ukupnih izvora financiranja, kako je već spomenuto uslijed novog kredita za obrtna sredstva. Obveze za predujmove u 2020. godini rasle su u odnosu na 2019. godinu za 24.994.000 kn ili 112% i u 2020. godini iznose 47.305.000 kn i čine 3% ukupnih izvora financiranja. Odnose se za primljene predujmove kupaca proizvoda i usluga društva, pretežito depozite za Neveru.⁴⁴ Obveze za državne potpore u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu rasle su za 19.230.000 kn ili za 100% i u 2020. godini iznose 38.525.000 kn. Državne potpore čine 3% izvora financiranja, one su narasle naročito zbog utjecaja pandemije COVID-19, uglavnom se odnose na EU sredstva iskorištena za razvoj i homologaciju Nevere.⁴⁵ Obveze prema dobavljačima u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu rasle su za 47.817.000 kn ili 86% i u 2020. iznose 103.431.000 kn i čine 7% ukupnih izvora financiranja. Taj rast najviše je vezan za proizvodnju Nevere, stoga su bile potrebne razne komponente za razvoj i sastavljanje samog automobila, i zbog velikog rasta dugotrajne materijalne imovine te kratkotrajne imovine. Ostale kratkoročne obveze, u koje spadaju i obveze prema zaposlenicima, obveze za poreze i doprinose te odgođena plaćanja troškova sve su rasle preko 100%. Odgođeno plaćanje troškova najviše se odnosi na dobavljače koji su izdali račune nakon kraja godine u iznosu od 6.642.000 kn

⁴⁴ Ibidem str. 67

⁴⁵ Ibidem str. 67

6.2 Horizontalna i vertikalna analiza računa dobiti i gubitka

Tablica 5. Horizontalna i vertikalna analiza RDG-a

RAČUN DOBITI I GUBITKA	31.12.2019.	31.12.2020.	HA Δ APS	HA Δ REL	VA %
I. POSLOVNI PRIHODI	167.438.000	230.630.000	<i>63.192.000</i>	<i>38%</i>	<i>95%</i>
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe			<i>0</i>		<i>0%</i>
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	<i>155.349.000</i>	<i>209.463.000</i>	<i>54.114.000</i>	<i>35%</i>	<i>86%</i>
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga			<i>0</i>		<i>0%</i>
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe			<i>0</i>		<i>0%</i>
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	<i>12.089.000</i>	<i>21.167.000</i>	<i>9.078.000</i>	<i>75%</i>	<i>9%</i>
II. POSLOVNI RASHODI	150.310.000	225.207.000	<i>74.897.000</i>	<i>50%</i>	<i>93%</i>
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	<i>-12.229.000</i>	<i>-60.031.000</i>	<i>47.802.000</i>	<i>391%</i>	<i>-25%</i>
2. Materijalni troškovi	<i>31.464.000</i>	<i>106.751.000</i>	<i>75.287.000</i>	<i>239%</i>	<i>44%</i>
<i>a) Troškovi sirovina i materijala</i>	<i>31.186.000</i>	<i>88.254.000</i>	<i>57.068.000</i>	<i>183%</i>	<i>36%</i>
<i>b) Troškovi prodane robe</i>	<i>278.000</i>	<i>18.497.000</i>	<i>18.219.000</i>	<i>6554%</i>	<i>8%</i>
<i>c) Ostali vanjski troškovi</i>			<i>0</i>		<i>0%</i>
3. Troškovi osoblja	<i>53.035.000</i>	<i>71.631.000</i>	<i>18.596.000</i>	<i>35%</i>	<i>30%</i>
<i>a) Neto plaće i nadnice</i>	<i>31.494.000</i>	<i>35.439.000</i>	<i>3.945.000</i>	<i>13%</i>	<i>15%</i>
<i>b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća</i>	<i>16.421.000</i>	<i>19.947.000</i>	<i>3.526.000</i>	<i>21%</i>	<i>8%</i>
<i>c) Doprinosi na plaće</i>	<i>5.120.000</i>	<i>6.370.000</i>	<i>1.250.000</i>	<i>24%</i>	<i>3%</i>
<i>d) Ostali troškovi osoblja</i>		<i>8.926.000</i>			<i>4%</i>
<i>e) Rezerviranja za troškove osoblja</i>		<i>949.000</i>			<i>0%</i>
4. Amortizacija	<i>15.527.000</i>	<i>17.683.000</i>	<i>2.156.000</i>	<i>14%</i>	<i>7%</i>
5. Ostali troškovi			<i>0</i>		<i>0%</i>
6. Vrijednosna usklađenja (AOP 144+145)	<i>3.263.000</i>	<i>0</i>	<i>-3.263.000</i>	<i>-100%</i>	<i>0%</i>
<i>a) dugotrajne imovine osim financijske imovine</i>			<i>0</i>		<i>0%</i>
<i>b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine</i>			<i>0</i>		<i>0%</i>
7. Rezerviranja (AOP 147 do 152)	<i>2.124.000</i>	<i>0</i>	<i>-2.124.000</i>	<i>-100%</i>	<i>0%</i>
<i>a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze</i>			<i>0</i>		<i>0%</i>

<i>e) Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima</i>			0		0%
8. Ostali poslovni rashodi	57.126.000	89.173.000	32.047.000	56%	37%
III. FINANCIJSKI PRIHODI	7.813.000	11.986.000	4.173.000	53%	5%
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe			0		0%
7. Ostali prihodi s osnove kamata	786.000	1.410.000	624.000	79%	1%
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	7.027.000	10.576.000	3.549.000	51%	4%
IV. FINANCIJSKI RASHODI	10.244.000	15.112.000	4.868.000	48%	6%
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	1.424.000	1.009.000	-415.000	-29%	0%
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	4.547.000	10.238.000	5.691.000	125%	4%
5. Ostali financijski rashodi	7.000	6.000	-1.000	-14%	0%
6. Rashod od ulaganja u zajedničke pothvate	4.266.000	3.859.000	-407.000	-10%	2%
IX. UKUPNI PRIHODI	175.251.000	242.616.000	67.365.000	38%	100%
X. UKUPNI RASHODI	160.554.000	240.319.000	79.765.000	50%	99%
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	14.697.000	2.297.000	12.400.000	-84%	1%
XII. POREZ NA DOBIT	4.194.000	1.172.000	-3.022.000	-72%	0%
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	10.503.000	1.125.000	-9.378.000	-89%	0%

Izvor: izrada autora na temelju podataka: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>
[16.03.2022.]

Analizom RDG-a vidi se rast poslovnih prihoda u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu za 38%, poslovnih rashoda 50%, financijskih prihoda 56%, financijskih rashoda 48%, neto dobit se smanjila za 89%. Poslovni prihodi kao najvažnija komponenta prihoda, u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu rasli su za 54.114.000 kn ili 35% i sada iznose 209.463.000 kn te čine 95% ukupnih prihoda. Porasli su zbog porasta prodaje komponenti i inženjerskih usluga, razvoja platforme i prodaje automobila. Ostali poslovni prihodi u 2020. godini rasli su u odnosu na 2019. godinu za 9.078.000 kn ili 75% i u 2020. iznose 21.167.000 kn i čine 9% ukupnih prihoda. Najveći dio tih prihoda odnosi se na državne potpore, dok je ostali dio slično raspodijeljen na prihode od dugotrajne materijalne imovine, najmova i otpisa obveza.⁴⁶ Materijalni troškovi u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu rasli su za 75.287.000 kn ili 239% i sada iznose 106.751.000 kn i 44% ukupnih prihoda otpada na materijalne troškove. Značajan rast u materijalnim troškovima imali su troškovi sirovina i troškovi prodane robe. Najznačajniji

⁴⁶ Ibidem str. 46

troškovi u sirovinama bili su: sirovine, pomoćni materijali, sitni inventar te troškovi energije. Ostali poslovni rashodi u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu rasli su za 32.047.000 kn ili 56% i u 2020. iznose 89.173.000 kn i 37% ukupnih prihoda otpada na ostale poslovne rashode. Najveći dio odnosi se na intelektualne usluge (42.518.000 kn), značajniji udjeli su još troškovi vanjskih usluga u proizvodnji, troškovi marketinga i kratkoročni najmovi male vrijednosti. Financijski prihodi rastu u dvije kategorije, prihodi s osnova kamata i prihodi od tečajnih razlika. Razlog većeg rasta financijskih rashoda je rast tečajnih razlika u 2020. godini u odnosu na 2019. za 125%, dok su se rashodi s osnova kamata smanjili, kao i rashodi od ulaganja u zajedničke pothvate. Troškovi osoblja su rasli u svim kategorijama iz razloga što je došlo do širenja poslovanja, iz čega proizlazi i veća potreba za radnicima. Rezerviranja za primanja zaposlenih sastoje se od procijenjenih dugoročnih primanja zaposlenih koje se odnose na otpremnine i jubilarne nagrade

7. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA RIMAC AUTOMOBILI D.O.O. PUTEK FINANCIJSKIH POKAZATELJA

7.1 Pokazatelji likvidnosti

Kao što je već napisano prethodno, likvidnost je sposobnost podmirenja kratkoročnih obveza, tj. kojom brzinom se imovina može pretvoriti u novac.

Tablica 6. Pokazatelji likvidnosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.

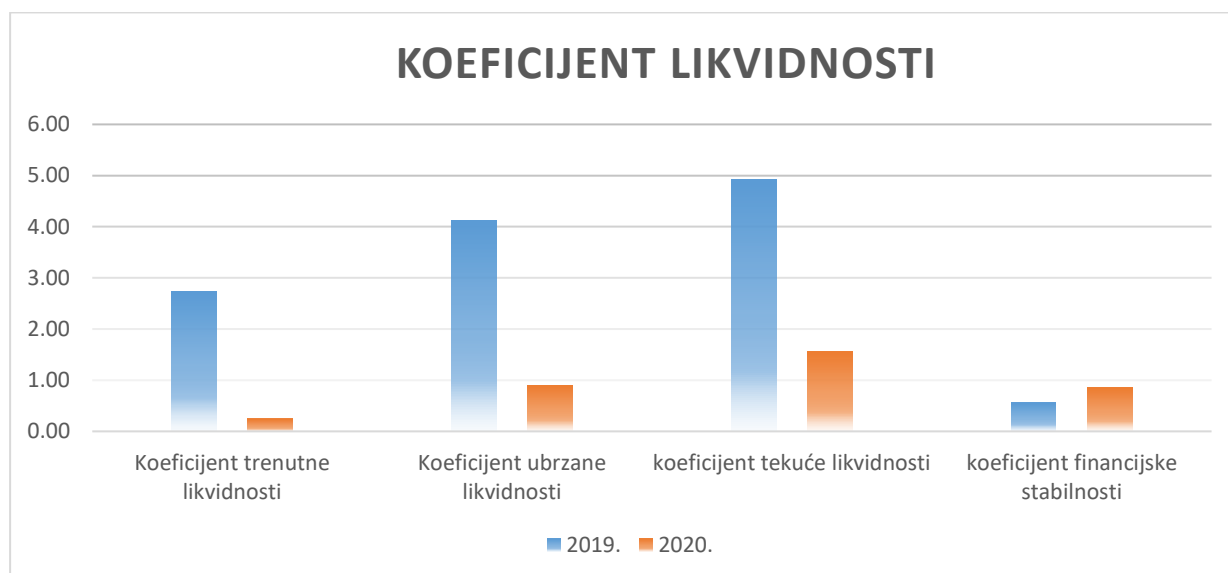
Pokazatelji likvidnosti	2019.	2020.
Koeficijent trenutne likvidnosti	2,74	0,24
Koeficijent ubrzane likvidnosti	4,12	0,91
Koeficijent tekuće likvidnosti	4,92	1,56
Koeficijent financijske stabilnosti	0,56	0,86

Izvor: izrada autora na temelju podataka: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>
[21.03.2022.]

Koeficijent trenutne likvidnosti u 2019. godini iznosi 2,74, dok u 2020. godini iznosi 0,24. U 2019. ovaj je pokazatelj bio izrazito dobar, međutim radi se o trenutnom stanju novca koji je vjerojatno posljedica primljenog novog kredita u 2019.godini. U 2020. je vidljiv veliki pad na ispod 1, što je rezultat manjeg stanja novca na kraju godine. Budući ovaj pokazatelj ukazuje samo na trenutnu likvidnost na kraju godine, njega treba uzimati s oprezom kod donošenja zaključaka o likvidnosti. Koeficijent ubrzane likvidnosti u 2019. godini iznosi 4,12, dok u 2020. iznosi 0,91. Smanjenje u 2020.g. primarno je posljedica već spomenutog smanjenja stanja novca, te smanjenja kratkotrajnih danih zajmova (restrukturirani u dugotrajne), iako su druge stavke kratkotrajne imovine povećane (potraživanja). Istovremeno je došlo do rasta kratkoročnih obveza kao posljedica novog kratkoročnog zaduživanja što je rezultiralo smanjenjem pokazatelja ubrzane likvidnosti. Koeficijentom tekuće likvidnosti koja je najbitniji pokazatelj uz koeficijent financijske stabilnosti, u 2019. godini poduzeće može biti zadovoljno jer koeficijent iznosi 4,92, dok u 2020. godini iznosi 1,56. Smanjenje je posljedica prethodno pojašnjelog smanjenja kratkotrajne imovine uz istovremeni rast kratkoročnih obveza..

Vrijednost ovog pokazatelja je ispod teorijski poželjne vrijednosti 2, što znači da poduzeće nema zalihu likvidnosti. Međutim, budući je pokazatelj značajno iznad 1 ipak se može zaključiti da ukazuje na zadovoljavajuću likvidnost budući poduzeće raspolaže sa dostatnom kratkotrajnom imovinom za pokriće kratkoročnih obveza, Kratkotrajna imovina je za 164 mil kn veća od kratkoročnih obveza što predstavlja pozitivan neto radni kapital. Ovakav zaključak pretpostavlja da je sva kratkotrajna imovina doista likvidna, odnosno naplativa u kratkom roku što će se analizirati kasnije kroz pokazatelje aktivnosti. Koeficijent financijske stabilnosti, koji pokazuje koliki se dio dugoročnih izvora imovine koristi za financiranje dugoročne imovine. Drugim riječima ukazuje na ročnu usklađenost bilance. Oba pokazatelja (u 2019. godini i 2020. godini) su manje 1 (0,56 i 0,86) što znači da je bilanca u obje godine adekvatno ročno strukturirana. .

Grafikon 2. Koeficijent likvidnosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.

Izvor: izrada autora na temelju podataka: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp> [21.03.2022.]

7.2 Pokazatelji aktivnosti

Tablica 8. Pokazatelji aktivnosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.

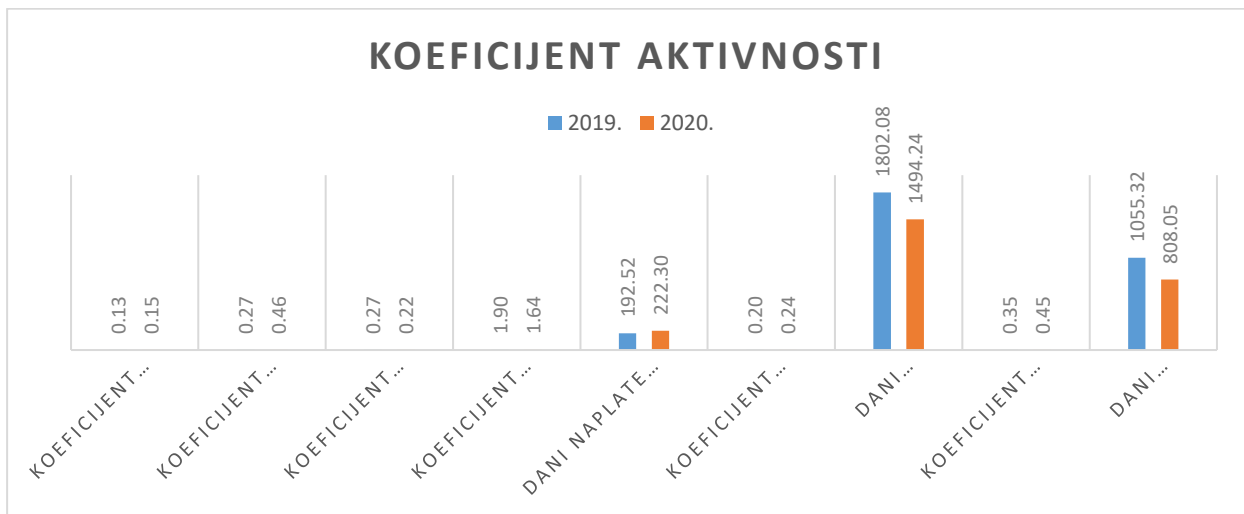
Pokazatelji aktivnosti	2019.	2020.
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,13	0,15
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	0,27	0,46
Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine	0,27	0,22

Koeficijent obrtaja potraživanja	1,90	1,64
Dani naplate potraživanja	192,52	222,30
Koeficijent obrtaja zaliha	0,20	0,24
Dani vezivanja zaliha	1802,08	1494,24
Koeficijent obrtaja dobavljača	0,35	0,45
Dani plaćanja dobavljača	1055,32	808,05

Izvor: izrada autora na temelju podataka: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>
[21.03.2022.]

Za pokazatelje aktivnosti je poželjno da je koeficijent obrtaja što veći, a dani vezivanja da su što kraći. Za što bolju analizu samih pokazatelja, bolje da se poduzeće uspoređi s konkurentima, sa prošlim razdobljima i djelatnošću kojom se bavi. Kroz koeficijente obrtaja ukupne imovine, kratkotrajne imovine i dugotrajne imovine vidi se kako su koeficijenti ispod 1 što načelno nije dobro. Međutim, treba uzeti u obzir da se radi o proizvodnom poduzeću u fazi razvoja proizvoda, stoga je i očekivano da će koeficijenti obrtaja u ovoj fazi biti loši, a prije svega da će dani vezivanja zaliha biti dugi. Koeficijenti obrtaja zaliha u 2019. godini su 0,20, a u 2020. godini su 0,24. Dani vezivanja zaliha su u 2019. godini iznosili 1802 dana, a u 2020. godini 1494 dana, smanjili su se zbog malo većeg obrtaja zaliha u 2020. godini. U 2020. godini pokazatelji su porasli osim dugotrajne imovine koja je pala zbog značajnog rasta ulaganja u razvoj. Koeficijent obrtaja potraživanja i dani naplate potraživanja ukazuju da poduzeće naplati svoja potraživanja unutar godine dana, što je pozitivan trend, iako se u 2020. godini vidi trend rasta samih koeficijenata (veći dani naplate potraživanja i smanjen koeficijent obrtaja potraživanja). Dani plaćanja dobavljačima su smanjeni u 2020.g. na 808 dana što je i dalje dugo, međutim s obzirom na specifičnost poslovanja moguće je da su dugi dani dospijeća obveza dogovoreni sa dobavljačima, međutim ovaj podatak nije dostupan u financijskim izvještajima.

Grafikon 4. Koeficijent aktivnosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.

Izvor: izrada autora na temelju podataka: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp> [21.03.2022.]

7.3 Pokazatelji zaduženosti

Tablica 7. Pokazatelji zaduženosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.

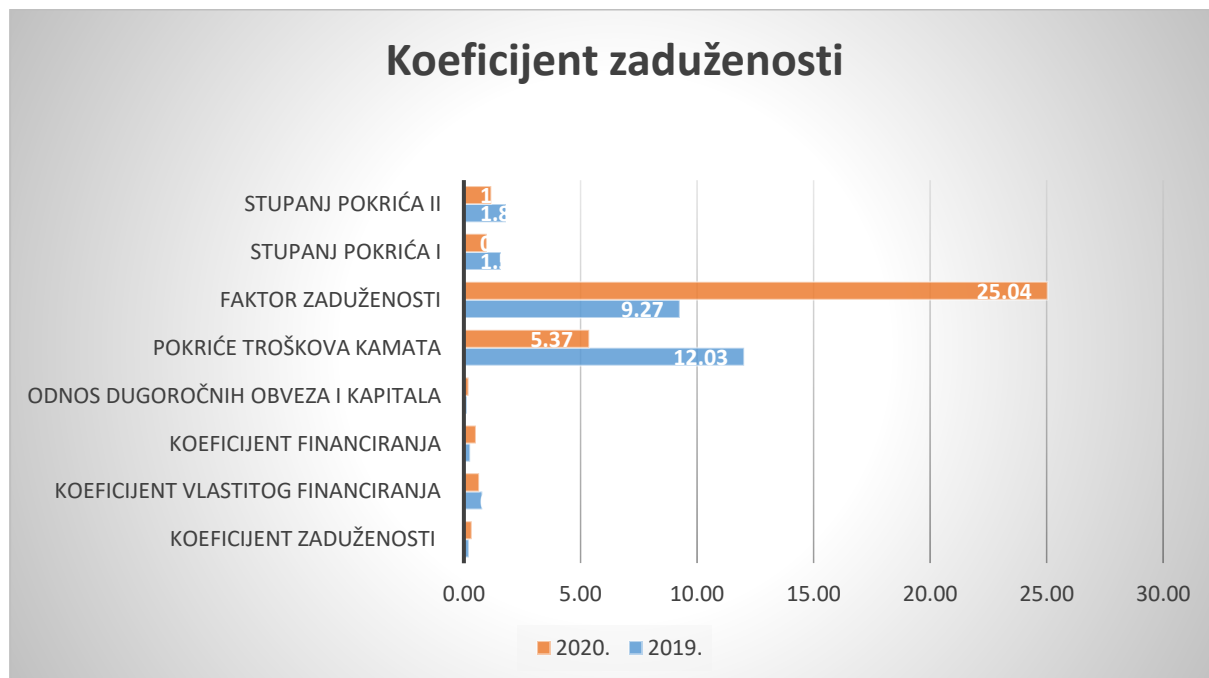
Pokazatelji zaduženosti	2019.	2020.
Koeficijent zaduženosti	0,21	0,34
Koeficijent vlastitog financiranja	0,79	0,66
Koeficijent financiranja	0,26	0,51
Odnos dugoročnih obveza i kapitala	0,13	0,19
Pokriće troškova kamata	12,03	5,37
Faktor zaduženosti	9,27	25,04
Stupanj pokrića I	1,59	0,98
Stupanj pokrića II	1,80	1,17

Izvor: izrada autora na temelju podataka: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp> [21.03.2022.]

Po strukturi zaduženosti se vidi da se poduzeće u 2019. godini financira sa čak 79% vlastitog kapitala, a u 2020. 66% što je više nego zadovoljavajuće. Omjer duga i kapitala u 2019. iznosi 26%, a u 2020. 51% što je još uvijek dobro. Koeficijent zaduženosti je također nizak u 2019. godini je 21%, a u 2020. je 34%. Temeljem navedenog može se zaključiti da je struktura izvora financiranja dobra, sa velikim udjelom vlastitog financiranja, iako se vidi tendencija rasta zaduženosti kao posljedica novih zaduženja. Po faktoru zaduženosti koji u 2019. godini iznosi

9,27, a u 2020. godini 25,04 vidimo kako poduzeću treba značajan broj godina da podmiri sve obveze, a razlog je niska profitabilnost, odnosno niska dobit u odnosu na razinu zaduženja. Ovakva razina zaduženosti je karakteristična za poduzeća koja su u fazi razvoja, gdje se koriste značajna eksterna zaduženja za financiranje razvoja, a efekti u smislu prihoda i dobiti će biti vidljivi tek u narednim razdobljima. Kada bi se gledao faktor dugoročne zaduženosti, on u 2020.g. iznosi 9,43 što je i dalje visoko, ali ipak znatno prihvatljivije. Pokriće troška kamata se isto značajno smanjilo u 2020. godini u odnosu na 2019. zbog znatno manje ostvarene dobiti, međutim on iznosi preko 5 te se može zaključiti da poduzeće može uredno podmirivati kamate sa postojećom razinom operativne profitabilnosti. Stupanj pokrića I i II ukazuju koliko se dugotrajne imovine financira iz dugotrajnih izvora. Stupanj pokrića II, ako je koeficijent iznad 1, taj dio iznad jedan 1 financira kratkotrajnu imovinu, a kako je koeficijent u 2019. godini 1,80, a u 2020. godini 1,17, znači da se kratkotrajna imovina financira iz dugoročnih izvora. Ovo ukazuje da su izvori financiranja ročno usklađeni s imovinom koja se njima financira. S obzirom da je predmetno poduzeće proizvodno, sa trenutno jako dugim operativnim ciklusom (1.716 dana) dobro je i poželjno što se taj dio kratkotrajne imovine financira dugoročnim izvorima.

Grafikon 3. Koeficijent zaduženosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.

Izvor: izrada autora na temelju podataka: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp> [21.03.2022.]

7.4 Pokazatelji ekonomičnosti

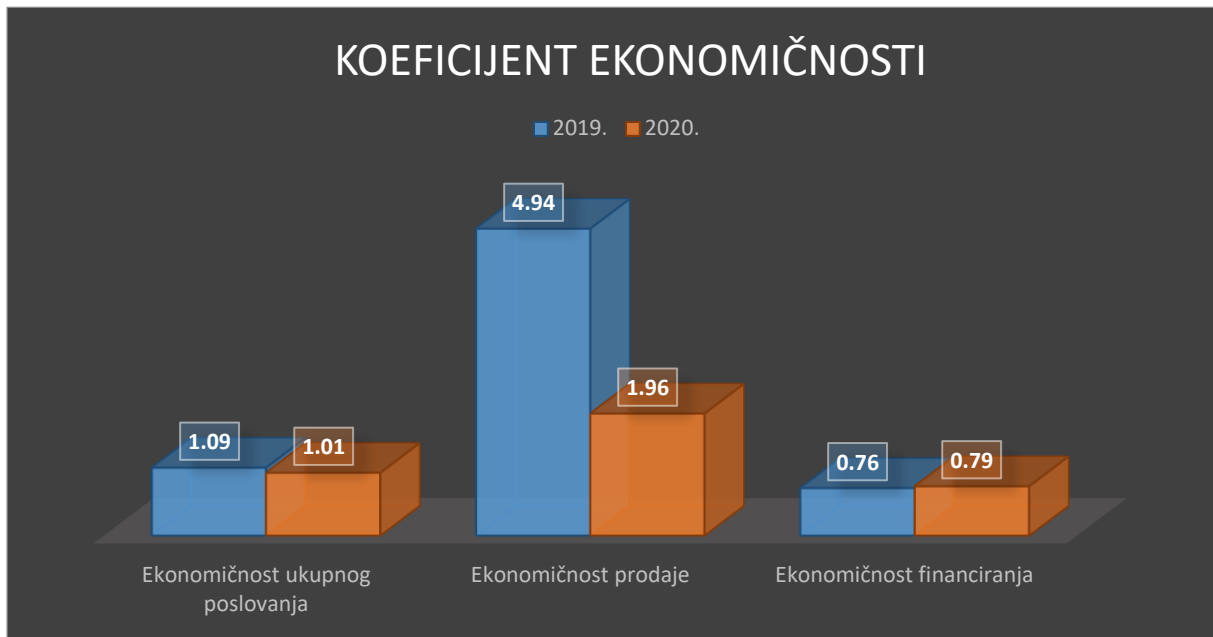
Tablica 9. Pokazatelji ekonomičnosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.

Pokazatelji ekonomičnosti	2019.	2020.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,09	1,01
Ekonomičnost prodaje	4,94	1,96
Ekonomičnost financiranja	0,76	0,79

Izvor: izrada autora na temelju podataka: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>
[21.03.2022.]

Ekonomičnost pokazuje koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Svi bi rezultati trebali biti veći od 1, što je rezultat veći to bolje. Na prvi pogled vidi se odmah da su se svi pokazatelji u 2020. godini se smanjili u odnosu na 2019. godinu. Najbolji pokazatelj ima ekonomičnost prodaje, u 2019. godini koeficijent iznosi 4,94, što znači da poduzeće po jedinici rashoda ostvari 4,94 kn, a u 2020 godini 1,96 kn po jedinici rashoda. Po ekonomičnosti poslovanja se u 2020. godini vidi da je koeficijent skoro ravno 1, što znači da poduzeće ostvaruje skoro jednako prihoda po jedinici rashoda. Ekonomičnost financiranja ukazuje kako poduzeće ostvari manje financijskih prihoda po jedinici financijskih rashoda, jer su u obje godine koeficijenti ispod 1.

Grafikon 5. Koeffcijent ekonomičnosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.

Izvor: izrada autora na temelju podataka: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp> [21.03.2022.]

7.5 Pokazatelji profitabilnosti

Tablica 10. Pokazatelji profitabilnosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.

Pokazatelji profitabilnosti	2019.	2020.
Operativna (EBIT) marža	9,77%	2,24%
EBITDA marža	18,63%	9,52%
Neto profitna marža	5,99%	0,46%
Stopa povrata na imovinu (ROA)	0,01	0,001
Stopa povrata na kapital (ROE)	0,01	0,001

Izvor: izrada autora na temelju podataka: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp> [21.03.2022.]

Tablica 11. Pokazatelji profitabilnosti konkurenata

Pokazatelji profitabilnosti	TESLA		GENERAL MOTORS		TOYOTA	
	2019.	2020.	2019.	2020.	2019.	2020.
Operativna (EBIT) marža	-0,28%	6,32%	3,99%	5,42%	8,16%	8,16%
EBITDA marža	8,50%	13,70%	14,28%	15,88%	14,09%	13,53%
Neto profitna marža	-3,51%	2,29%	4,80%	5,10%	6,23%	6,94%
Stopa povrata na imovinu (ROA)	-2,70%	1,66%	2,89%	2,66%	3,70%	3,80%
Stopa povrata na kapital (ROE)	-13,03%	4,75%	14,12%	13,47%	9,80%	10,00%

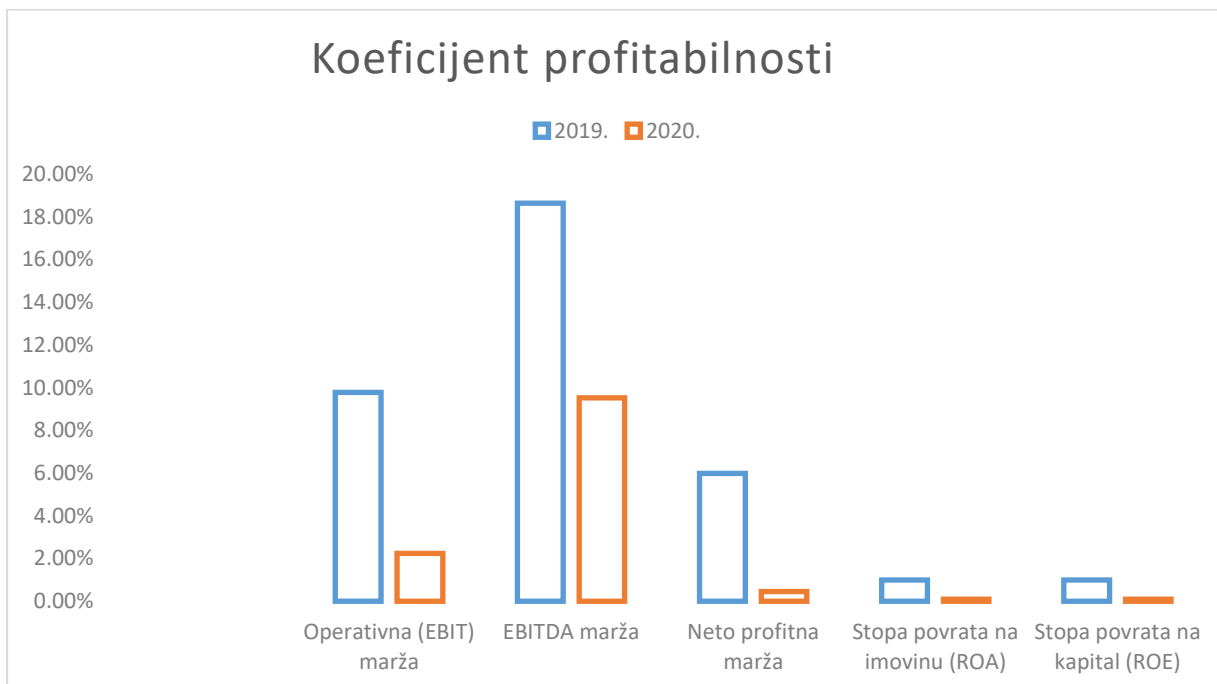
Izvor: izrada autora na temelju podataka: <https://www.macrotrends.net> [25.03.2022.]

Kako bi se moglo ocijeniti kakva je profitabilnost poduzeća potrebno je usporediti ga sa poduzećima slične djelatnosti, odnosno njegovim konkurentima. Pokazatelji profitabilnosti srodnih poduzeća prikazani su u tablici 11.

Kao i kod prethodnih pokazatelja, gdje je većina pokazatelja u 2020. godini doživjela pad, u profitabilnosti su svi pokazatelji pali u odnosu na 2019. godinu. Iz dostupnih podataka može se zaključiti da je to posljedica razvojne faze proizvoda. Operativna marža pokazuje koliko u postotku (dobit prije kamata i poreza) ostaje poduzeću po jedinici prihoda nakon podmirenja operativnih troškova. U 2020. poduzeću ostaje samo 2 kn dobiti prije kamata i poreza na 100 jedinica prihoda. U odnosu na konkurente ovaj pokazatelj je niži, svi konkurenti ostvare više od 5kn operativne dobiti na 100 jedinica prihoda. EBITDA marža pokazuje koliki postotak dobiti prije kamata, poreza i amortizacije ostaje poduzeću po jedinici prihoda. U 2020. godini poduzeću ostaje 9,52 kn dobiti prije kamata, poreza i amortizacije na 100 jedinica prihoda. Kao i kod EBIT marže, konkurenti ostvaruju dobit veću od 10kn na 100 jedinica prihoda. Kod neto profitne marže, poduzeće u 2020. godini ostvari 0,46 kn neto dobiti po 100 jedinica prihoda. Konkurenti opet imaju veće postotke. Stopa povrata na imovinu pokazuje da poduzeće u 2020.

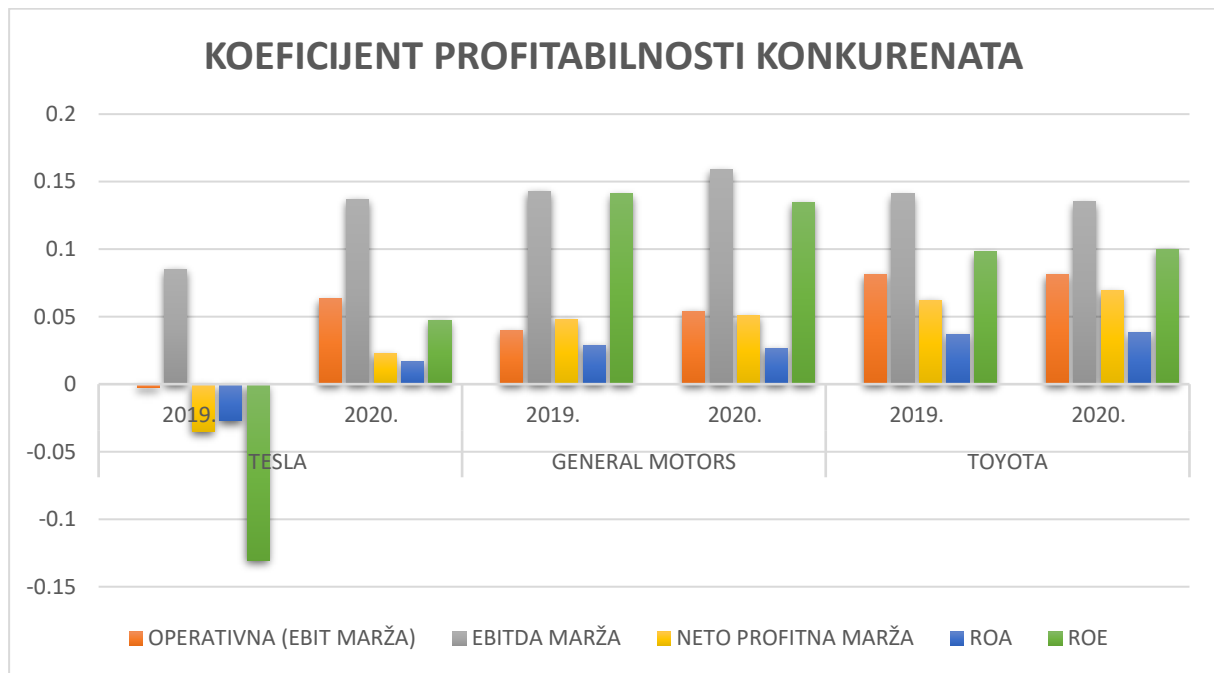
godini na 100 kn imovine ostvaruje dobit od 0,1 kn. Ista je situacija i sa stopom povrata na kapital, gdje na 100 kn vlastitog kapitala poduzeće ostvari dobit od 0,1 kn, dok se u oba pokazatelja u 2019. godini ostvarivala dobit od 1kn na 100 kn vlastitog kapitala/imovine. Vidljivo je da je Tesla u 2019. godini imala negativne ROA i ROE, no u 2020. godini je u plusu i opet ostvaruje veće povrate od analiziranog poduzeća, kao i ostali konkurenti. Poduzeće je u svim pokazateljima u 2020. godini znatno lošiji od promatranih konkurenata, dok je u 2019. godini bio bolji od konkurenata osim u ROA i ROE.

Grafikon 6. Koeficijent profitabilnosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.

Izvor: izrada autora na temelju podataka: <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>
[21.03.2022.]

Grafikon 7. Koeficijent profitabilnosti na primjerima konkurenata

Izvor: izrada autora na temelju podataka: <https://www.macrotrends.net> [25.03.2022.]

7.6 Pokazatelji investiranja

Pokazatelje investiranja za 2019. i 2020. godinu nije moguće uraditi iz razloga što je poduzeće izašlo na burzu tek u 2021. godini.

8. ZAKLJUČAK

Sama financijska analiza je opsežan proces pregleda nekog poslovanja koji se kroz ovaj rad pokušalo detaljnije pojasniti. Bitno je poznavati podatke iz prošlosti, djelatnost poduzeća, usporedbe s konkurentima, da bi se mogli donositi neki konkretniji zaključci. Kroz pokazatelje je vidljivo kako brojke nisu kontinuirane, nego postoje odmaci u odnosu na prethodnu godinu. Likvidnost poduzeća je dobra, neto radni kapital je pozitivan, poduzeće ima dovoljno kratkotrajne imovine za podmirenje obveza. Ročna struktura bilance je također adekvatna. Poduzeće je u djelatnosti proizvodnje, još je uvijek u snažnom razvoju, što je najbolje vidljivo kroz horizontalnu analizu gdje je u 2020. godini vidljiv značajan porast i dugotrajne i kratkotrajne imovine, najviše u materijalnoj imovini. Naravno, poduzeće je imalo i značajna ulaganja u dugotrajnu nematerijalnu imovinu. Zbog prethodno navedenog, pokazatelji aktivnosti nisu najbolji u svim pokazateljima, ali dobro je što svoja potraživanja uspije naplatiti u godinu dana. Pokazateljem zaduženosti utvrđeno je kako se poduzeće većinom financira vlastitim sredstvima, uz adekvatno ročno strukturirane izvore financiranja imovine. Međutim, zbog relativno niske profitabilnosti potreban je značajan broj godina da se podmire dugovanja. Ovo ukazuje da je za postojeću razinu profitabilnosti trenutno zaduženje visoko, no potrebno je naglasiti da profitabilnost značajno varira što je posljedica promjena u poslovanju i razvojnih faza novih proizvoda. Dodatno, iz dostupnih podataka ne može se zaključiti jesu li svi krediti u otplati ili su u fazi moratorija, što bi bilo očekivano s obzirom na specifičnost poslovanja poduzeća. Sposobnost pokrića troška kamata je dobra jer se ostvaruje dovoljno profita za podmirenje kamata, te kamate ne opterećuju poslovanje.. Kako su Rimac Automobili d.o.o. i dalje poduzeće koje raste iz godine u godinu, strani ulagači konstantno dodatno ulažu u poduzeće, a smanjuje se udio vlasništva Mate Rimca u poduzeću. S obzirom na specifičnost poslovanja poduzeća, trenutni financijski položaj uvelike je pod utjecajem razvojnih faza proizvoda, stoga i budući financijski položaj u potpunosti ovisi o uspješnosti dovršetka i prodaje novih proizvoda.

POPIS LITERATURE

1. ALPHA CAPITALIS tim (2018) Financijski omjeri i indikatori: Likvidnost, Zaduženost, Aktivnost., Korporativne financije <https://alphacapitalis.com/2018/02/19/financijski-omjeri-i-indikatori-likvidnost-zaduzenost-aktivnost/>
2. Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012) Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik : Review of Contemporary Entrepreneurship, Business, and Economic Issues , Vol. XXV No. 1, <https://hrcak.srce.hr/84754>
3. Gulin, D., Tušek, B., Žager, L. (2004.) Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
4. Mesarić, P. (2009) Temeljni pokazatelji analize financijskih izvještaja, Financijski klub <http://finance.hr/wp-content/uploads/2009/11/mp14112010.pdf>
5. Tintor, Ž. (2020) Analiza financijskih izvještaja u funkciji donošenja kvalitetnijih upravljačkih odluka, Obrazovanje za poduzetništvo - E4E : znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo , Vol. 10 No. 1, <https://hrcak.srce.hr/239703>
6. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine broj 140/06., 130/08., i 137/08.
7. Žager, K., Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008) Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb.
8. Žager, K., Vašiček, V., Žager, L. (2001.) Računovodstvo za neračunovođe: S osnovama računovodstva, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
9. Izvor: <https://hr.linkedin.com/company/rimacautomobili>
10. Izvor: <https://www.svetanedelja.hr/rimac-automobili-po246>
11. Izvor: <https://croatia.hr/hr-HR/dozivljaji/kultura-i-bastina/zanimljivosti/rimac-automobili-dobro-dosli-u-automobilsku-buducnost-iz-svete-nedelje>
12. Rimac automobili d.o.o., Godišnje izvješće s Izvještajem neovisnog revizora, 2019.
13. Rimac Automobili d.o.o., Godišnje izvješće i izvješće neovisnog revizora, 2020.
14. Zakon o računovodstvu, Narodne novine broj 78/15., 134/15., 120/16., 116/18., 42/20. i 47/20.

POPIS SLIKA

Slika 1. Primjer horizontalne analize	str. 14
Slika 2. Primjer vertikalne analize	str. 15
Slika 3. Rimac Nevera	str. 23

Slika 4. Usporedba dioničarske strukture u 2019.godini i 2020. godini	str. 25
---	---------

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Vlasnička struktura Rimac Automobili d.o.o.	str. 25
Grafikon 2. Koeficijent likvidnosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.	str. 37
Grafikon 3. Koeficijent zaduženosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.	str. 39
Grafikon 4. Koeficijent aktivnosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.	str. 40
Grafikon 5. Koeficijent ekonomičnosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.	str. 42
Grafikon 6. Koeficijent profitabilnosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.	str. 44
Grafikon 7. Koeficijent profitabilnosti na primjerima konkurenata	str. 45

POPIS TABLICA

Tablica 1. Horizontalna i vertikalna analiza dugotrajne imovine	str. 27
Tablica 2. Horizontalna i vertikalna analiza kratkotrajne imovine	str. 29
Tablica 3. Horizontalna i vertikalna analiza kapitala i rezervi i dugoročnih obveza	str. 30
Tablica 4. Horizontalna i vertikalna analiza kratkoročnih obveza	str. 32
Tablica 5. Horizontalna i vertikalna analiza RDG-a	str. 33
Tablica 6. Pokazatelji likvidnosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.	str. 35
Tablica 7. Pokazatelji zaduženosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.	str. 36
Tablica 8. Pokazatelji aktivnosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.	str. 38
Tablica 9. Pokazatelji ekonomičnosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.	str. 39
Tablica 10. Pokazatelji profitabilnosti na primjeru Rimac Automobili d.o.o.	str. 41
Tablica 11. Pokazatelji profitabilnosti konkurenata	str. 43

PRILOZI

RIMAC AUTOMOBILI d.o.o.

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU

za godinu koja je završila 31. prosinca 2019.

<i>(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)</i>		31. prosinca	31. prosinca	1. siječnja
	Bilješka	2019.	2018.	2018.
IMOVINA				
Dugotrajna imovina				
Nematerijalna imovina	13	421.298	154.963	40.348
Nekretnine, postrojenja i oprema	14	98.712	74.673	33.435
Imovina s pravom korištenja	15	10.301	-	-
Ulaganja u zajedničke pothvate	16	38.901	43.167	-
Financijska imovina	17	3.704	4.938	-
Odgođena porezna imovina	18	4.799	8.993	6.708
		577.715	286.734	80.491
Kratkotrajna imovina				
Zalihe	19	94.967	38.970	23.409
Potraživanja	20	81.939	27.039	11.290
Predujmovi	21	35.709	19.659	11.872
Državne potpore	22	4.728	9.080	-
Ostala potraživanja	23	9.770	6.442	4.111
Financijska imovina	17	30.909	92	52.625
Novac i novčani ekvivalenti	24	325.818	19.395	74.300
		583.840	120.657	177.607
Ukupna imovina		1.161.555	407.391	258.098
KAPITAL I OBVEZE				
Kapital				
Temeljni kapital	25	86.321	74.414	66.390
Kapitalne rezerve		883.912	305.723	188.921
Akumulirani gubici		(52.600)	(63.105)	(43.212)
		917.633	317.032	212.099
Dugoročne obveze				
Posudbe	26	110.389	21.972	14.139
Obveze po najmovima	15	6.202	-	-
Obveze prema dobavljačima	27	275	1.536	617
Rezerviranja	31	1.525	1.802	1.823
		118.391	25.310	16.579
Kratkoročne obveze				
Posudbe	26	8.153	5.624	2.493
Obveze po najmovima	15	3.133	-	-
Obveze prema dobavljačima	27	55.339	20.301	12.927
Predujmovi	28	22.311	12.015	4.899
Državne potpore	29	19.295	13.483	3.790
Ostale kratkoročne obveze	30	12.958	11.685	5.311
Rezerviranja	31	4.342	1.941	-
		125.531	65.049	29.420
Ukupne obveze		243.922	90.359	45.999
Ukupno kapital i obveze		1.161.555	407.391	258.098

RIMAC AUTOMOBILI d.o.o.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI

za godinu koja je završila 31. prosinca 2019.

<i>(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)</i>	Bilješka	2019.	2018.
Prihodi od prodaje	4	180.109	60.013
Ostali poslovni prihodi	5	7.331	4.094
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda		12.229	13.565
Troškovi sirovina i materijala	6	(31.186)	(19.852)
Troškovi prodane robe		(278)	(111)
Troškovi osoblja	7	(53.035)	(34.261)
Amortizacija	8	(15.527)	(8.341)
Vrijednosna usklađenja		(3.263)	(2.328)
Rezerviranja		(2.124)	(1.921)
Ostali poslovni rashodi	9	(57.126)	(37.436)
Dobit iz poslovanja		17.131	(26.578)
Financijski prihodi	10	7.813	1.307
Financijski rashodi	11	(5.979)	(2.863)
Udjel u (gubitku)/dobiti od zajedničkog podhvata	16	(4.266)	5.955
Financijski rashodi - neto		(2.432)	4.399
Dobit/(gubitak) prije poreza		14.699	(22.179)
Tekući porez na dobit	12	-	-
Odgođeni porez	12	(4.194)	2.286
Porez na dobit	12	(4.194)	2.286
Neto dobit/(gubitak) za godinu		10.505	(19.893)
Ostala sveobuhvatna dobit/(gubitak): Stavke koje se neće reklasificirati u račun dobiti i gubitka:			
Aktuarski (gubitak) iz planova definiranih primanja		(39)	-
Ostala sveobuhvatna dobit/(gubitak) za godinu, neto od poreza		(39)	-
Ukupna sveobuhvatna dobit/(gubitak)		10.466	(19.893)

RIMAC AUTOMOBILI d.o.o.

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU

na dan 31. prosinca 2020.

<i>(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)</i>	Bilješka	31. prosinca 2020.	31. prosinca 2019.
AKTIVA			
Dugotrajna imovina			
Nematerijalna imovina	14	641.325	421.298
Nekretnine, postrojenja i oprema	15	200.167	87.129
Imovina s pravom korištenja	16	29.456	21.884
Ulaganje u zajednički pothvat	17	35.042	38.901
Dani krediti i depoziti	18	33.392	3.704
Odgođena porezna imovina	19	3.627	4.799
		943.009	577.715
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	20	191.263	94.967
Potraživanja od kupaca	21	127.571	81.939
Predujmovi	22	32.504	35.709
Državne potpore	23	5.049	4.728
Ostala potraživanja	24	16.751	9.138
Dani krediti i depoziti	18	9.365	31.543
Novac i novčani ekvivalenti	25	70.862	325.818
		453.365	583.840
Ukupno aktiva		1.396.374	1.161.555
PASIVA			
Kapital			
Temeljni kapital	26	86.321	86.321
Kapitalne rezerve		883.912	883.912
Preneseni gubitak		(51.518)	(52.600)
		918.715	917.633
Dugoročne obveze			
Obveze za posudbe	27	160.695	104.821
Obveze za najam	16	13.781	11.770
Ostale dugoročne obveze	28	2.973	275
Rezerviranja	29	1.968	1.525
		179.417	118.391
Kratkoročne obveze			
Obveze za posudbe	27	61.557	4.981
Obveze za najam	16	11.151	6.036
Obveze prema dobavljačima	30	103.431	55.339
Predujmovi	31	47.305	22.311
Državne potpore	32	38.525	19.295
Ostale kratkoročne obveze	33	35.237	16.589
Rezerviranja	29	1.036	980
		298.242	125.531
Ukupno obveze		477.659	243.922
Ukupno pasiva		1.396.374	1.161.555

RIMAC AUTOMOBILI d.o.o.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI

za godinu koja je završila 31. prosinca 2020.

<i>(svi iznosi izraženi su u tisućama kuna)</i>	Bilješka	2020.	2019.
Prihodi od prodaje	5	214.998	160.109
Ostali poslovni prihodi	6	15.632	5.856
Promjene u zalihama gotovih proizvoda i proizvodnje u tijeku		60.031	12.229
Troškovi sirovina	7	(88.254)	(29.711)
Troškovi prodane robe		(18.497)	(278)
Troškovi osoblja	8	(71.631)	(59.225)
Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine	9	(17.683)	(15.527)
Ostali poslovni rashodi	10	(89.173)	(56.361)
Dobit iz poslovanja		5.423	17.092
Financijski prihodi	11	11.986	7.813
Financijski rashodi	12	(11.253)	(5.979)
Financijski prihodi – neto		733	1.834
Udio u (gubitku) zajedničkog pothvata	17	(3.859)	(4.266)
Dobit prije oporezivanja		2.297	14.660
Porez na dobit	13	(1.172)	(4.194)
Neto dobit za razdoblje		1.125	10.466
Ostali sveobuhvatni (gubitak)/dobit			
<i>Stavke koje se neće reklasificirati u račun dobiti ili gubitka:</i>			
Ponovna mjerenja planova definiranih mirovinskih primanja		(43)	39
Ostali sveobuhvatni (gubitak)/dobit za godinu, umanjeno za porez		(43)	39
Ukupna sveobuhvatna dobit		1.082	10.505